

REFERAT Økonomi- og Planudvalget 2014-2017 d. 15-11-2016

Mødedato Tirsdag d. 15. november 2016 kl. 00:00

Mødested Mødelokale C, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Dialogmøde - Sekretariatet og Center for Økonomi og Personale.....	5
Likviditetsoversigter pr. 31. oktober 2016.....	7
Ansøgning om kommunegaranti til Bornholms Varme A/S.....	10
Styrelsesvedtægt for skolevæsenet pr. 1.8.2017.....	13
Forslag om udvidet adgang til kommunal befordring for elever i folkeskolen fra 1. august 2017.....	16
Mælkebøtten - skitse til forskellige modeller for udvidet målgruppe.....	21
Omlægning af midler til frivilligt socialt arbejde.....	31
Bornholms fødevarestrategi og egne BRK strategimål.....	35
Vurdering af BRK's engagement i fyrtårne i Region Hovedstadens ReVus.....	40
Rummelige arbejdspladser, årlig status.....	43
Bopælspligt og dispensationsregler - en evaluering.....	46
Orientering om status på salg af BRK's ejendomme pr. 1. oktober 2016.....	52
Anlægsbevilling til ombygning af den tidligere kommunale tandklinik i Klemensker til midlertidige	55
Anlægsbevilling til salg af areal ved Sdr. Landevej i Nexø.....	61
Anlægsbevilling til etablering af busholdeplads i Nexø.....	64
Anlægsbevilling til nyt tag på Hovedvagten i Rønne.....	68
Ansættelse af kommunaldirektør.....	71
Orientering fra formanden.....	74
Eventuelt.....	76
Lukket.....	78
Lukket.....	79
Lukket.....	80

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

85.02.02G00-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Punkt 9 udsættes. Socialdemokraterne ønsker punktet behandlet.

Punkt 2: Dialogmøde - Sekretariatet og Center for Økonomi og Personale

Åbent punkt

2 Dialogmøde – Sekretariatet og Center for Økonomi og Personale

00.30.02G01-0017

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	2	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget beslutter

Resumé

I forlængelse af budgetforliget for 2017 afholdes der dialogmøder mellem Økonomi- og Planudvalget og ledelses- og medarbejderrepræsentanter i Sekretariatet og Center for Økonomi- og Personale.

Indstilling og beslutning

Direktionen indstiller,

- dialogen til efterretning

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Der er indgået budgetforlig for 2017 – 2020. På den baggrund holder Økonomi- og Planudvalget dialogmøde med ledelses- og medarbejderrepræsentanter i Sekretariatet og Center for Økonomi og Personale.

Formålet med dialogmødet er, at Økonomi- og Planudvalget kan uddybe de politiske beslutninger i budgetforliget, med mulighed for at repræsentanterne for centret kan stille opklarende spørgsmål hertil.

Med afsæt i dialogen om budgetforliget som politisk retning og ramme for arbejdet i 2017 og overslagsårene, indledes dialog om hvorledes budgetforliget mest hensigtsmæssigt føres ud i praksis.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 3: Likviditetsoversigter pr. 31. oktober 2016

Bilag

Beholdninger pr. 31. oktober 2016

Grafisk oversigt over udviklingen i beholdninger

Åbent punkt

3 Likviditetsoversigter pr. 31. oktober 2016

00.32.18G01-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	3	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget indstiller.
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Oversigter over kassebeholdning og udvikling i beholdninger pr. 31. oktober 2016.

Indstilling og beslutning

Teknik- og Økonomidirektøren indstiller,

- at likviditetsoversigterne tages til efterretning.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring forelægges Økonomi- og Planudvalget og kommunalbestyrelsen hver måned oversigter over udviklingen i kassebeholdningen.

Den første oversigt viser den faktiske beholdning ultimo oktober (228,2 mio.), den gennemsnitlige kassebeholdning over de seneste 365 dage (272,7 mio.), den beregnede kassebeholdning pr. 31. december 2016 (-14,3 mio.) og den faktisk forventede kassebeholdning pr. 31. december 2016 (85,7 mio. kr.).

Den anden oversigt viser grafisk udviklingen i den faktiske og den gennemsnitlige kassebeholdning opgjort dagligt fra 1. januar 2015 til 31. oktober 2016.

Bemærkninger til den faktiske kassebeholdning:

Den faktiske beholdning på 228,2 mio. kr. er steget med 35,4 mio. kr. i forhold til sidste opgørelse pr. 31. august 2016.

Stigningen er godt 24 mio. kr. større end i samme periode i 2015. Dette skyldes hovedsageligt færre udbetalinger til forsikrede ledige og færre udbetalinger til leverandører.

Bemærkninger til den gennemsnitlige kassebeholdning:

Den gennemsnitlige beholdning på 272,7 mio. kr. forventes fortsat at være stigende.

Indfrielse af restgælden på Slottet i Rønne vil først ske når aftalerne om brug af bygningerne som asylcenter udløber, og vil først få indvirkning på likviditeten fra tidspunktet for indfrielsen.

Bemærkninger til den beregnede kassebeholdning:

Den beregnede beholdning ultimo 2016 på -14,3 mio. kr. er beregnet på baggrund af den faktiske beholdning ultimo 2015, den budgetterede kasseforøgelse i 2016 og afgivne tillægsbevillinger med kassevirkning vedrørende 2016 inkl. budgetoverførsler fra 2015.

Beholdningerne er opgjort inkl. midlertidige deponeringer på 16,7 mio. kr.

Økonomiske konsekvenser

Der er budgetteret med en renteindtægt af likvide aktiver på 1,9 mio. kr. i 2016. På baggrund af udviklingen i kassebeholdningen i 2015 må det forventes, at renteindtægten alt andet lige bliver højere end budgetteret i 2016. Ved budgetopfølgningen pr. 30. april 2016 er det anslået, at forrentningen af de likvide midler bliver på 4,4 mio. kr. i 2016.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 4: Ansøgning om kommunegaranti til Bornholms Varme A/S

Åbent punkt

4 Ansøgning om kommunegaranti til Bornholms Varme A/S

13.03.01Ø60-0035

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	4	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Bornholms Varme A/S ansøger om kommunegaranti til endelig finansiering af etablering af fjernvarme i Svaneke, Listed og Aarsdale samt udbygning af fjernvarmeværket i Nexø.

Indstilling og beslutning

Teknik- og Økonomidirektøren indstiller

- a) at der gives kommunegaranti til Bornholms Varme A/S for et lån på 105 mio. kr. optaget i KommuneKredit, og
- b) at der opkræves garantiprovision med 0,5 pct. pa.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Bornholms Varme A/S har den 4. oktober 2016 ansøgt om en kommunegaranti for et lån på 105 mio. kr. til endelig finansiering af etableringen af etablering af fjernvarme i Svaneke, Listed og Aarsdale samt udbygning af fjernvarmeværket i Nexø.

Kommunalbestyrelsen gav den 18. september 2014 en kommunegaranti for en byggekredit på 112,25 mio. kr. til projekterne.

Projektet er nu afsluttet. Etableringen af fjernvarmenettet er forløbet nogenlunde som planlagt, idet der er opnået en tilslutningsprocent på 78 pct. i byerne i forhold til det olieopvarmede areal. Denne del af projektet er blevet knap 11 mio. kr. billigere end estimeret.

Udbygningen af varmeværket i Nexø er omvendt blevet 3,6 mio. kr. dyrere end estimeret, idet priserne ved licitationen var højere end forventet.

Bornholms Varme A/S har fremsendt langtidsbudgetter for fjernvarmeforsyningen af Svaneke, Listed og Aarsdale samt Nexø og Snogebæk. Budgetterne viser overskud årligt, idet overskuddet medgår til at nedbringe underdækningen i Bornholms Varme A/S.

Økonomiske konsekvenser

Kommunegaranti for lånet forventes ikke umiddelbart at få negative økonomiske konsekvenser for Bornholms Regionskommune.

Kommunegarantien for den endelige belåning medfører, at garantien for byggekreditten bortfalder.

En kommunegaranti for lånet falder ind under statsstøttere reglerne. Garantien kan kun gives lovligt mod opkrævning af garantiprovision. Det er vurderet, at risikoen er uændret i forhold til tidligere garantier til Bornholms Varme A/S og dermed opkræves med 0,5 pct. pa., svarende til 525.000 kr. årligt.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 5: Styrelsesvedtægt for skolevæsenet pr. 1.8.2017

Bilag

Forslag til revideret styrelsesvedtægt pr. 1 august 2017 - revideret 161102

Åbent punkt

5 Styrelsesvedtægt for skolevæsenet pr. 1.8.2017

17.01.00P24-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	01-11-2016	6	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	5	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

På baggrund af kommunalbestyrelsens beslutning den 25. februar 2016 om nedlæggelse af Rønneskolen pr. 31.7.2017, oprettelse af 2 selvstændige skoler i det tidligere Rønne-distrikt pr. 1.8.2017 samt en række heraf afledte ændringer er der udarbejdet et revideret forslag til styrelsesvedtægt for skolevæsenet gældende fra 1. august 2017.

Iht. folkeskolelovens § 41 er skolebestyrelserne ved de berørte skoler høringsparter ved ændringer i styrelsesvedtægten.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- at Børne- og Skoleudvalget anbefaler kommunalbestyrelsen, at forslaget til styrelsesvedtægt for skolevæsenet gældende fra 1. august 2017 sendes i høring i alle skolebestyrelserne, i Handicaprådet og i Bornholms Fælles Elevråd i perioden 25. november – 16. december 2016
- at den foreslåede tidsplan til behandling og høring godkendes.

Børne- og Skoleudvalget, den 1. november 2016:
Anbefales.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:
Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Den gældende styrelsesvedtægt for skolevæsenet i Bornholms Regionskommune er senest revideret 25. juni 2015.

Kommunalbestyrelsens vedtagelse den 25. februar 2016 om indførelse af en ny skolestruktur i Rønne har afstedkommet behov for en række ændringer i den gældende styrelsesvedtægt.

De væsentligste ændringer omhandler:

- Nedlæggelse af Rønneskolen.
- Oprettelse af 2 selvstændige skoler i det tidligere Rønne-distrikt (Åvangsskolen og Søndermarksskolen) og heraf afledte regler for valg til skolebestyrelserne.
- Udskydelse af tidspunkt for indskrivning til børnehaveklasse
- Ændret starttidspunkt i SFO for kommende børnehaveklasseelever (da skolebørnehaverne er besluttet nedlagt)
- Mulighed for etablering af modtagelsesklasser på flere skoler.
- Mulighed for deltagelse i skolebestyrelsesmøder via videokonference.
- Mulighed for afvikling af elektroniske skolebestyrelsesvalg.
- Delegation af klageafgørelser vedr. skolebuskort til centerchefen

Endelig er der på baggrund af enkelte lovændringer og nye bekendtgørelser foretaget redaktionelle tilpasninger.

Til behandling og høring af den reviderede styrelsesvedtægt foreslås følgende tidplan:

01.11.2016	Behandling af revideret forslag til "Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes skolevæsen pr. 1. august 2017"	BSU
15.11.2016	Behandling af revideret forslag til "Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes skolevæsen pr. 1. august 2017"	ØPU
24.11.2016	Behandling af revideret forslag til "Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes skolevæsen pr. 1. august 2017", der sendes i høring.	KB
25.11.2016	Forslaget sendes i høring i skolebestyrelserne, Handicaprådet og Bornholms Fælles Elevråd i perioden 25.11. – 16.12.2016	
16.12.2016	Høringsfristen udløber kl. 12.	
10.01.2017	Behandling af forslag til "Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes skolevæsen" efter høring.	BSU
18.01.2017	Behandling af forslag til "Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes skolevæsen" efter høring.	ØPU
26.01.2017	Behandling af forslag til "Styrelsesvedtægt for Bornholms Regionskommunes skolevæsen" efter høring til endelig godkendelse.	KB

Forslaget til styrelsesvedtægt gældende fra 1. august 2017 er bilagt sagen.

Økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Revideret forslag til styrelsesvedtægt er vedlagt som bilag jævnfør Børne- og Skoleudvalgets behandling af punktet. Der er tilføjet taxameterbeløbene for 2017 (bilag 3), samt korrektion af tidspunktet for Kommunalbestyrelsens endelige behandling.

Punkt 6: Forslag om udvidet adgang til kommunal befordring for elever i folkeskolen fra 1. august 2017

Åbent punkt

6 Forslag om udvidet adgang til kommunal befordring for elever i folkeskolen fra 1. august 2017

17.21.01P15-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	01-11-2016	7	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	6	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Forslaget om udvidet adgang til kommunal befordring omhandler elever, der har valgt anden kommunal skole end distriktsskolen og som opfylder de gældende afstandsbedingungen fra hjem til skole.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller:

- at Børne- og Skoleudvalget indstiller til Kommunalbestyrelsen, at de tre forslag (forslag A, B og C) sendes i høring i skolebestyrelser, Handicapråd og Bornholms Fælles Elevråd
- at høringen foregår i perioden 25. november – 16. december 2016 samtidig med høringen om den reviderede styrelsesvedtægt for skolevæsenet pr. 1. august 2017.
- at en endelig beslutning om udvidelse af adgangen til kommunalt finansieret skolebuskort indskrives i styrelsesvedtægtens bilag 2, punkt 4, gældende fra 1. august 2017.

Børne- og Skoleudvalget, den 1. november 2016:

ad a) indstilling anbefales idet intentionen er at gennemføre model c, hvor merudgiften på kr. 212.500 finansieres ved en tillægsbevilling.

Betina Haagensen kan ikke medvirke, idet hun ønsker at følge servicedirektørens indstilling.

ad b) og c) anbefales

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Børne- og Skoleudvalgets indstilling anbefales, idet stillingstagen til finansiering afventer sagens endelige behandling.

Sagsfremstilling

Med budgetforliget for 2017 blev det besluttet at reducere budgettet til udstedelsen af skolebuskort med 1,0 mio. kr. som følge af, at der de seneste år er konstateret et fald i antallet af udstedte skolebuskort pga. faldende børnetal. For skoleområdet vedkommende indebærer det, med de aktuelt gældende zonepriser, færre udgifter til skolebuskort.

Det forventede mindreforbrug vedr. udstedelser af skolebuskort er opgjort til 1,3 mio. kr. baseret på det konstaterede mindreforbrug i 2015, med forbehold for, at eventuelle virkninger af skolestrukturen der trådte i kraft pr. 1/8-2015, endnu ikke er afspejlet fuldt ud i udgiftsniveauet.

I budgetforliget blev der dermed reserveret 0,3 mio. kr. til at undersøge og finansiere mulighederne for, at der kan gives skolebuskort ved anvendelse af frit skolevalg i større udstrækning end i dag.

Med baggrund i et ønske om at forbedre mulighederne for et friere skolevalg på hele Bornholm er der foretaget en række beregninger, der beskriver de økonomiske omkostninger ved en udvidelse af adgangen til kommunalt finansieret skolebuskort.

I den gældende styrelsesvedtægt har kommunen befordringsforpligtelsen for elever, hvor afstanden mellem hjem og skole er mindst

2,5 km i 0. – 3. klasse

6,0 km i 4. – 6. klasse

7,0 km i 7. – 9. klasse

såfremt eleverne er indskrevet i den distriktsskole, der hører til deres bopælsadresse.

Elever, der 1. august 2015 valgte anden skole end distriktsskolen og elever i 0. og 7. klasse, der 1. august 2016 valgte anden skole end distriktsskolen, er ligeledes kørselsberettigede, såfremt de opfylder afstandskriterierne fra hjem til skole som anført ovenstående.

Udgifterne til skolebuskort for elever, der har benyttet ordningerne fra 1. august 2015 og 1. august 2016 er aktuelt opgjort til 156.400 kr. årligt i 2016.

Det må forventes, at der i de kommende år vil være øgede udgifter til kørselsberettigede elever fra andre skoledistrikter. Det skyldes, at ordningen først trådte i kraft 1. august 2015 og der derfor kan være elever, der endnu ikke har benyttet sig af deres ret til kommunalt betalt buskort. Fx må det forventes, at nogle af de 16 elever i 0. klasse på Rønneskolen, der kommer fra et andet skoledistrikt og er kørselsberettigede, men som endnu ikke har anmodet om skolebuskort, vil ansøge om buskort i indeværende eller kommende skoleår.

Endvidere forventes der også de kommende år at være elever, der ved start i 0. eller 7. klasse ønsker anden skole end distriktsskolen og som er kørselsberettigede.

Der udstedes skolebuskort/supplerende tillægszoner til elever, der deltager i ungdomsskolens undervisningstilbud og som har mere end 7 km fra hjem til ungdomsskolens undervisningssted.

Der må generelt forventes et mindreforbrug på skolebuskort til ungdomsskoleelever, såfremt der indføres udvidet adgang til kommunalt finansieret skolebuskort for de elever, der har valgt anden skole end distriktsskolen. Det er dog ikke muligt at beregne et sådant mindreforbrug, da det afhænger af den konkrete elevs bopæl, skolevalg og valg af undervisningssted i ungdomsskolen.

En udvidelse af adgangen til kommunalt betalt skolebuskort på ét eller flere klassetrin kan afstedkomme et forøget antal skoleskift, da der ikke længere er tale om egenfinansiering af transporten til og fra skole. Det er imidlertid ikke muligt at vurdere omfanget heraf, ligesom det heller ikke er muligt at forudsige eventuelle "flyttemønstre", selv om de seneste års bevægelser har peget i retning af, at elever ude fra øen i en vis udstrækning vælger at skifte til Rønneskolen.

Der er foretaget beregninger på en udvidelse af den kommunale befordringsordning i tre modeller:

Model A: Kommunalt betalt skolebuskort for elever på 7. – 9. klassetrin, der vælger anden skole end distriktsskolen og opfylder de gældende afstandskriterier.

Model B: Kommunalt betalt skolebuskort for elever på 6. – 9. klassetrin, der vælger anden skole end distriktsskolen og opfylder de gældende afstandskriterier.

Model C: Kommunalt betalt skolebuskort for elever på 0. – 9. klassetrin, der vælger anden skole end distriktsskolen og opfylder de gældende afstandskriterier.

Beregningerne tager udgangspunkt i en opgørelse BAT har foretaget af skolernes elevregistreringer ultimo september 2016, hvor antallet af elever hvor bopælsadressen er beliggende uden for skoledistriktet og hvor afstandskriterierne er opfyldt fordelt på zoner er blevet opgjort.

Det skal bemærkes at opgørelsen, er udtryk for et øjebliksbillede af antal og fordeling af elever, og dermed ikke tager højde for evt. ændringer i præferencer og omfang af frit skolevalg.

De forventede merudgifter ved valg af model A, B eller C fremgår nedenstående under afsnittet "Økonomiske konsekvenser".

Økonomiske konsekvenser

Der er med udgangspunkt i det aktuelle aktivitetsniveau mulighed for at finansiere merudgifter op til 300.000 kr. årligt indenfor budgetrammen i budgettet for elevbefordring.

Med forbehold for

- forventede merudgifter til elever, der 1.8.2015 valgte anden skole end distriktsskolen
- forventede merudgifter til elever, der ved skoleårets start vælger anden skole end distriktsskolen i 0. og 7. klasse
- forventede mindreudgifter til buskort/tillægskort for nogle elever i ungdomsskolens undervisningstilbud
- forventede mindreudgifter ved afskaffelse af vippeordningen
- usikkerhed om de afledte effekter af en udvidet adgang til kommunalt betalte skolebuskort

er de økonomiske konsekvenser for hver af de tre modeller beregnet til:

Model A:

Merudgifter ved udvidelse af den kommunale befordring for elever i 7. – 9. klasse, der vælger anden skole end distriktsskolen og opfylder afstandskriterierne er beregnet til 164.300 kr.

Model B:

Merudgifter ved udvidelse af den kommunale befordring for elever i 6. – 9. klasse, der vælger anden skole end distriktsskolen og opfylder afstandskriterierne er beregnet til 307.500 kr.

Model C:

Merudgifter ved udvidelse af den kommunale befordring for elever i 0. – 9. klasse, der vælger anden skole end distriktsskolen og opfylder afstandskriterierne er beregnet til 512.500 kr.

Det skal bemærkes, at de økonomiske konsekvenser afspejler helårvirkning og er beregnet i 2016-priser.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

--

Punkt 7: Mælkebøtten - skitse til forskellige modeller for udvidet målgruppe

Bilag

Samlet høringssvar

Åbent punkt

7 Mælkebøtten - skitse til forskellige modeller for udvidet målgruppe

28.09.00P20-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Børne- og Skoleudvalget	30-08-2016	3	
Børne- og Skoleudvalget	01-11-2016	11	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	7	

Hvem beslutter

Børne- og Skoleudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede d. 26. maj 2016 at bevare det specialiserede dagtilbud Mælkebøtten som et selvstændigt børnehus på den nuværende adresse i Svaneke. Antallet af børn i Mælkebøttens nuværende målgruppe er stærkt faldende. For at sikre en faglig og økonomisk bæredygtig institution er det derfor nødvendigt med en udvidelse af serviceniveauet for at øge antallet af børn, som visiteres til et specialiseret dagtilbud.

Center for Børn og Familie har på opdrag fra Børne og Skoleudvalget skitseret forskellige modeller til målgrupper af børn, hvis behov ønskes tilgodeset i Mælkebøtten. Forslagene er dels et forebyggende familiebehandlingstilbud afgrænset til seks måneder og dels et specialdagtilbud sammenligneligt med Hældagsskolen. Herunder visitationsramme, fordele og ulemper samt økonomiske konsekvenser ved modellerne.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at Børne- og Skoleudvalget

- drøfter de forskellige modeller for en udvidelse af Mælkebøttens målgruppe
- beslutter forløbet for den videre afklaring

Børne- og Skoleudvalget, den 30. august 2016:

Ad a) drøftet

Ad b) Udvalget ønsker at sende model 1 ud i høring hos Handicaprådet, forældrerådet ved Mælkebøtten og Dagtilbudsbestyrelsen i perioden 31. august 2016 til 7. oktober 2016 før endelig beslutning.

Servicedirektøren indstillinger,

- at model 1 godkendes, og sendes til kommunalbestyrelsens orientering
- at Børne- og Skoleudvalget anbefaler Økonomi- og Planudvalget og kommunalbestyrelsen, at provenuet ved model 1 på kr. 515.000 på bevilling 11-dagtilbud tilgår de likvide midler
- at der udarbejdes en tids- og handleplan for etablering af model 1 til opstart hurtigst muligt. Planen forelægges Børne- og Skoleudvalget til orientering på det kommende møde.

Børne- og Skoleudvalget, den 1. november 2016:

Ad a) Godkendt, idet udvalget ønsker at blive orienteret såfremt behovet for normerede pladser viser sig utilstrækkeligt, for at undgå venteliste.

Ad b) Anbefales

Ad c) Godkendt

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Børne- og Skoleudvalgets indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Over en længere periode og senest som følge af budgetforlig 2016 er der undersøgt forskellige løsninger for placering og organisering af et specialiseret dagtilbud på Bornholm som led i en langsigtet tilpasning af den samlede dagpasningsstruktur.

Kommunalbestyrelsen besluttede på sit møde d. 26. maj efter indstilling fra hhv. Børne- og Skoleudvalget og Økonomi- og Planudvalget at bevare Specialbørnehaven Mælkebøtten på den nuværende adresse i Svaneke som et selvstændigt børnehus organiseret under Dagtilbud.

Hvorfor skal målgruppen udvides?

Hidtil er børn til specialbørnehaven visiteret efter Servicelovens § 32 stk. 3. Lovgivningens kriterier for visitation vægter, at barnet skal have betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Fosterdiagnostik og den medicinske udvikling har medført, at antallet af børn, der fødes med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne igennem de sidste år er stærkt reduceret, hvilket slår igennem på antallet af visiterede børn til specialinstitutionen.

Fra 1. september 2016 er der ud fra de nuværende visitationskriterier indskrevet 10 børn i Mælkebøtten, og der forventes 5 børn pr. 1. september 2017. I årene 2013-15 var i gennemsnit 25 børn indskrevet. Fremadrettet forventes omkring 3-10 børn mellem 0-6 år på Bornholm, som vil falde inden for Mælkebøttens nuværende målgruppe.

Ud fra politisk ønske, skal der på Bornholm fortsat være et selvstændigt dagtilbud til gruppen af børn med behov for et specialiseret dagtilbud. For at et sådant tilbud kan blive såvel økonomisk som fagligt bæredygtigt, skal der indskrives flere børn i Specialbørnehaven Mælkebøtten. Det vil kræve en udvidelse af serviceniveauet og dermed en ændring af målgruppen.

Modeller for udvidet målgruppe i Mælkebøtten

I det følgende skitseres to alternative løsninger til, hvordan den nuværende målgruppe kan udvides med andre grupper af børn, hvis behov ønskes tilgodeset inden for rammerne af et specialiseret dagtilbud:

1. Specialbørnehave suppleret med familiebehandlingstilbud efter serviceloven
2. Specialbørnehave suppleret med heldagsbørnehave efter folkeskoleloven

I begge modeller vil institutionen fortsat primært skulle dække den nuværende målgruppes behov for et specialiseret dagtilbud jf. målgruppe A i begge modeller.

Model 1. Specialbørnehave suppleret m. familiebehandlingstilbud efter serviceloven	
Målgruppe A	Den nuværende målgruppe for Specialbørnehaven Mælkebøtten.
	Børn i alderen 0 til 6 år med betydelig og varig fysisk eller psykisk

	<p>funktionsnedsættelse med et sådant behov for støtte og behandling, at der skal iværksættes et specialpædagogisk behandlingstilbud til barnet. Afgrænsningen af målgruppen baserer sig ikke på bestemte diagnoser eller på karakteren af funktionsnedsættelsen, men på en fagkyndig vurdering af barnets behov. Det skal endvidere sandsynliggøres, at det ikke er muligt at tilgodese barnets behov for trivsel, udvikling og behandling i en almindelig daginstitution.</p> <p>Se detaljeret beskrivelse af tilbuddet til målgruppe A nedenfor.</p>
Antal børn	10 børn årligt (ud fra analyse er det minimumsantal for en faglig og økonomisk bæredygtig specialinstitution).
Målgruppe B	Børn i mistrivsel, hvor det vurderes, at der er tilstrækkelige forældreressourcer til at skabe forandring, børn med udadreagerende og grænseafprøvende adfærd samt socialt udsatte familier. Det forudsætter at forældrene samarbejder og vil inddrages i programmet.
Antal børn	10 pladser årligt = 20 halvårige forløb med rullende start
Baggrund og argumentation	<p>De seneste år er der på børneområdet sket en øget vægtning på det forebyggende og opfølgende arbejde, og der er etableret et stærkt tværfaglige samarbejde ml. Dagtilbud, skoledagtilbudsrådgivere fra det nylig etablerede Det Gule Team samt Myndighed omkring socialt udsatte børn i førskolealderen. Erfaringer fra dette samarbejde viser, at en række såkaldte "gule" familier vil kunne profitere af et korterevarende helhedsorienteret forældreprogram, der med udgangspunkt i barnets leg og læring styrker forældrenes kompetencer til at være forældre for deres barn.</p> <p>Inspiration til etablering af tilbuddet er hentet i metoden "De Utrolige År" (DUÅ) som anvendes i en række danske kommuner herunder Herning. Metoden passer rigtig godt til visionen bag Den Svenske Model på grund af de intensive kortvarige forløb.</p>
Ramme og lovgrundlag	<p>Tilbuddet etableres som et forebyggende familiebehandlingstilbud i en periode af max. seks måneder pr. familie. Det vægtes højt, at barnet og dermed familien fastholder kontakten til almindagtilbuddet. Derfor vil barnet komme på hyppige besøg i "sit" dagtilbud og almenrådets kontaktpædagog vil fortsat varetage den funktion i.f.t. barnet og familien. Barnet er i hele perioden indskrevet i sit almene dagtilbud.</p> <p>Tilbuddet etableres efter servicelovens § 11 stk. 3:</p> <p><i>Kommunalbestyrelsen skal tilbyde en forebyggende indsats til barnet, den unge eller familien, når det vurderes, at støtte efter nr. 1 – 4 kan imødekomme barnets eller den unges behov. Kommunalbestyrelsen kan tilbyde følgende indsatser:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. konsulentbistand, herunder familierettede indsatser 2. netværks- eller samtalegrupper 3. rådgivning og familieplanlægning 4. andre indsatser, der har til formål at forebygge et barns eller en ungs eller familiens vanskeligheder <p>Vejledningen til serviceloven understreger brugen af familierettede indsatser i det forebyggende arbejde og peger konkret på DUÅ, som en metode, der kan bringes i anvendelse uden at der foreligger en børnefaglig undersøgelse.</p>

<p>Tilbuddets omfang og indhold</p>	<p>Der etableres 10 pladser med rullende ind- og udskrivning. Der sikres en grundnormering på 3 pædagoger med kompetencer indenfor familiebehandling. Har et barn yderligere behov for ekstra støtte tildeles denne via Ressourceporten, idet det anses for sandsynligt, at barnet også vil have dette behov i almentsystemet.</p> <p>Tilbuddet etableres som pakkeforløb. Pakken kan sammensættes efter familiens behov, men indeholder som min. 14 ugers forældreprogram, hvor forældrene introduceres til en række grundlæggende forældrekompetencer som fx at kunne lege med barnet, give ros, belønning, sætte grænser, ignorere, opstille naturlige og logiske konsekvenser, lære barnet problemløsning m.v. Arbejdet med forældrene foregår både individuelt og i grupper. Forældrene udvikler deres kompetencer ved hjælp af hjemmeopgaver som der gives feedback på i tilbuddet.</p> <p>Barnet deltager i dagtilbuddet på Mælkebøtten. Fokus på opholdet er udvikling af barnets sociale og emotionelle udvikling, understøtte barnets selvværd samt udvikling af strategier til håndtering af adfærdsproblemer og konflikter. Barnet er i stam-dagtilbuddet mindst én dag om ugen for ikke at miste kontakten og for at sikre jævnaldrene at spejle sig i. Barnet bibeholder endvidere sin kontaktpædagog i alment tilbud.</p>
<p>Visitation og varighed</p>	<p>Visitation til tilbuddet sker via Inklusions- og ressourceporten (Ressourceporten).</p> <p>Ressourceporten tilføres 10 timers socialrådgiver pr. uge.</p> <p>Visitation til tilbuddet kan ske enten ved direkte henvendelse fra forældre eller henvisning fra fx dagtilbud, PPR, sundhedspleje m.v.</p> <p>I forbindelse med visitationen udarbejdes handleplan således at det sikres, at de mål der er opstillet under forløbet i Ressourceporten er styrende for forløbet. Ressourceporten er ansvarlig for opfølgning/status og revision af handleplanen hver 3. måned. Forløbet er af max. 6 måneders varighed. Såfremt handleplansmålene ikke er opfyldt efter 6 måneder, sikrer Ressourceporten overgang til Myndighed.</p> <p>Ressourceporten</p> <p>Inklusions- og ressourceporten er et bredt tværfagligt sammensat tiltag mellem PPR, det gule team og dagtilbuddet, som har til formål at skabe en relationel koordineret indsats omkring 0-6 årige børn på Bornholm. Det er muligt for såvel forældre som fagpersoner, at henvende sig til Ressourceporten, når der er en bekymring omkring et barn eller en gruppe børn.</p> <p>Ressourceporten sikrer inddragelse af forældre, dagtilbuddet samt andre relevante fagpersoner for at sikre, at mest mulig viden og indsigt vedr. den enkelte sag bliver til fælles viden, inden der træffes beslutning om indsats.</p> <p>Målet med Ressourceporten er, at en bekymring bliver drøftet så tidligt som muligt, så en tilpas men mindst mulig indgribende indsats kan sættes i gang. Ved øget opmærksomhed på en forbyggende indsats skabes en bedre udnyttelse af ressourcerne og samtidigt styrkes det inkluderende læringsmiljø.</p>

Model 2. Specialbørnehave suppleret m. heldagsbørnehave efter folkeskoleloven	
Målgruppe A	Den nuværende målgruppe for Specialbørnehaven Mælkebøtten.
	<p>Børn i alderen 0 til 6 år med betydelig og varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse med et sådant behov for støtte og behandling, at der skal iværksættes et specialpædagogisk behandlingstilbud til barnet.</p> <p>Afgrænsningen af målgruppen baserer sig ikke på bestemte diagnoser eller på karakteren af funktionsnedsættelsen, men på en fagkyndig vurdering af barnets behov. Det skal endvidere sandsynliggøres, at det ikke er muligt at tilgodese barnets behov for trivsel, udvikling og behandling i en almindelig daginstitution.</p> <p>Se detaljeret beskrivelse af tilbuddet til målgruppe A nedenfor.</p>
Antal børn	10 børn årligt (ud fra analyse er det minimumsantal for en faglig og økonomisk bæredygtig specialinstitution).
Målgruppe B	Børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte.
Baggrund og argumentation	BSU har et ønske om at udvide aktiviteten i specialbørnehaven
Ramme og lovgrundlag	<p>Hvis der skal etableres specialpladser i et dagtilbud, som ikke hører under servicelovens paragraffer, kan dette gøres med hjemmel i folkeskolelovens (LBK nr. 747 af 20/06/2016) § 4:</p> <p><i>"Efter regler, der fastsættes af ministeren for børn, undervisning og ligestilling, tilbyder folkeskolen specialpædagogisk bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen".</i></p> <p>Reglerne for dette er nærmere beskrevet i "Bekendtgørelse om folkeskolens specialpædagogiske bistand til børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen" (BEK nr 999 af 15/09/2014).</p> <p>Målgruppen for specialpædagogisk bistand er bred og defineret således i § 1, stk. 2: <i>Specialpædagogisk bistand gives til børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte.</i> Specialpædagogisk bistand er dog meget bredt defineret og dækker alt fra rådgivning af personale og forældre, over støtte i eget dagtilbud til decideret placering i et specialtilbud.</p> <p>Målgruppen på dagtilbudsområdet, der svarer til Kildebakken på skoleområdet, er allerede dækket af § 32 i serviceloven jf. det nuværende tilbud i Mælkebøtten. Et supplerende specialdagtilbud efter folkeskoleloven vil efter denne bekendtgørelse rette sig mod en gruppe børn, hvis behov i høj grad svarer til eleverne på Heldagskolen. Derfor overskriften "Heldagsbørnehave".</p> <p>Hvornår må et barn tilbydes plads i specialbørnehave?</p> <p>Vi har ikke hidtil haft et specialbørnehavetilbud på Bornholm efter folkeskoleloven/dagtilbudsloven. Begrundelsen skal findes i ovennævnte bekendtgørelses § 2: <i>Den specialpædagogiske bistand gennemføres på en sådan måde, at den har størst mulig sammenhæng med barnets daglige tilværelse.</i></p> <p>Det vil således være i modstrid med bekendtgørelsen at placere et barn i et specialtilbud, hvis barnets behov og udvikling kan tilgodeses med støtte i barnets eget almene dagtilbud. Der skal således være tale om børn, som almindeligtilbuddet ikke kan rumme og/eller hvis udvikling</p>

	<p>ikke kan tilgodeses tilstrækkeligt med støtte i en almenbørnehave.</p> <p>Det er også vigtigt at være opmærksom på, at såfremt forældrene ønsker, at deres børn skal gå i en almen børnehave med støtte, kan det være problematisk at visitere til et specialtilbud jf. § 4: <i>Der skal lægges betydelig vægt på barnets og forældrenes ønske med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af den specialpædagogiske bistand. Barnets synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyn til barnets alder og modenhed.</i> Forældre vil kunne påklage placeringer efter denne bekendtgørelse i klagenevnet for specialundervisning.</p> <p>Der er i dagtilbudsloven ikke hjemmel til at bevilge transport. Det forudsættes derfor også, at forældrene sørger for transport.</p>
<p>Tilbuddets omfang og indhold</p>	<p>Tilbuddets omfang skal nødvendigvis afspejle behovet derfor. Jf. lovgrundlaget vurderes det stærkt tvivlsomt, hvorvidt der kan findes et tilstrækkeligt antal børn til at gøre tilbuddet bæredygtigt.</p> <p>Der er mange børn med behov for specialpædagogisk bistand. Men det skal også kunne godtgøres, at disse behov varetages bedst ved at fjerne barnet fra dets almene dagtilbud. De fleste børn i denne målgruppe vil udvikle sig bedst ved at kunne spejle sig og indgå i relationer med almindelige børn, og ikke ved at blive isoleret med børn, som har større behov end dem selv.</p> <p>Selvom man etablerer et sådan tilbud vil det derfor være meget usikkert, hvor mange børn, der med hjemmel i gældende lovgivning kan indskrives i en heldagsbørnehave.</p> <p>En heldagsbørnehave i regi af Mælkebøtten vil som minimum kræve en fast grundnormering på tre pædagoger for at kunne være bemanded i alle timer (35 timer ugentligt). Man kunne godt arbejde med en højere grundnormering, men det vil gøre tilbuddet endnu mere økonomisk sårbart, såfremt der ikke er et tilstrækkeligt antal børn i tilbuddet.</p> <p>Anbefalingen er derfor at tilbuddet i alt normeres til fire ansatte - to pædagoger fast i Mælkebøtten og dertil to pædagoger, som enten er i Mælkebøtten eller i ressourceteamet afhængig af antal børn i Mælkebøtten og disse børns behov. De to fleksible stillinger vil med placering i Ressourceporten kunne bruges til støtte i alment dagtilbud såvel som i heldagsbørnehaven. På den måde sikres bedst udnyttelse af ressourcerne.</p>
<p>Visitation og varighed</p>	<p>Visitationen sker på baggrund at en Pædagogisk Psykologisk Vurdering (PPV) jf. § 3. Selve beslutningskompetencen vil naturligt ligge i Inklusions- og ressourceporten (se detaljeret beskrivelse af Ressourceporten under Model 1). Her træffes også beslutning om øvrige former for specialpædagogisk bistand bl.a. støtte og rådgivning.</p> <p>På før-skoleområdet skal det hvert halve år vurderes, om en specialpædagogisk bistand skal fortsætte, ændres eller ophøre jf. § 5. Alle børn i dette tilbud, vil altså skulle vurderes minimum hvert halve år i Ressourceporten.</p>

Detaljeret beskrivelse af nuværende målgruppe i specialbørnehaven Mælkebøtten

Formål:	<p>Specialbørnehaven Mælkebøtten har til formål at give børn med behov for specialpædagogisk bistand mulighed for:</p> <ul style="list-style-type: none"> • særlige pædagogiske hjælpemidler, som er nødvendige i forbindelse med den specialpædagogiske bistand til barnet • undervisning og træning til barnet, der er tilrettelagt efter barnets særlige forudsætninger og behov • samt sikre børn med betydelig og varig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevnes særlige behov for støtte, behandling og træning, så de får gode muligheder for trivsel og udvikling
Ramme og lovgrundlag	<p>Målgruppen er børn i alderen 0 til 6 år med betydelig og varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som har et sådant behov for støtte og behandling, at der skal iværksættes et specialpædagogisk behandlingstilbud til barnet. Børn til specialbørnehaven visiteret efter Servicelovens § 32 stk. 3.</p> <p>Afgrænsningen af målgruppen baseres ikke alene på bestemte diagnoser eller på karakteren af funktionsnedsættelsen, men på en fagkyndig vurdering af barnets behov for særlig specialpædagogisk støtte og behandling. Herunder skal der være beskrevet et særligt trænings- og behandlingsbehov, der ikke kan tilgodeses i et almindeligt dagtilbud med specialpædagogisk støtte.</p> <p>Der vil være tale om børn med sammensatte behov der kræver beskrivelse af behov for indsats fra flere forskellige fagpersoner, og det skal sikres at der sker en grundig, forsvarlig tværfaglig helhedsvurdering af det enkelte barns behov for hjælp, støtte og behandling forud for visitation til Mælkebøtten</p> <p>Det skal endvidere sandsynliggøres, at det ikke er muligt med specialpædagogisk bistand at tilgodese barnets behov for trivsel, udvikling og behandling i en almindelig daginstitution.</p>
Tilbuddets indhold	<p>Børnehaven er en specialpædagogisk institution. Det betyder, at udover at skulle opfylde læringsindhold og mål for almene dagtilbud i kommunen, skal Mælkebøtten også tilbyde støtte og behandling, som tilgodeser det enkelte barns særlige behov. Støtte, behandling m.m. sker i et tæt samarbejde med forskellige faggrupper og sikrer en tidlig helhedsindsats overfor det enkelte barn med stort fokus på forældreansvar og inddragelse.</p> <p>Det særlige dagtilbud skal bidrage til, at forældre til børn med funktionsnedsættelser, har mulighed for at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.</p> <p>Specialbørnehaven er rammen om et inkluderende fællesskab for børn med vidt forskellige vanskeligheder. Det er f.eks. børn med autisnevanskeligheder, adfærdsforstyrrelser, ADHD eller fysiske handicaps. Behandling, støtte og læringsmiljø i Mælkebøtten er struktureret og målrettet det enkelte barns udviklingspotentiale. Det betyder, at læringsaktiviteterne er mange og forskelligartede og nøje tilpasset de børn, som skal have gavn af dem.</p>
Visitation og varighed	<p>Visitation til tilbuddet sker via Inklusions- og ressourceporten (Ressourceporten). Se detaljeret beskrivelse af Ressourceporten under Model 1.</p> <p>Optagelse og ophold i Mælkebøtten visiteres på baggrund af en grundig</p>

	<p>udredning, hvor alle relevante fagpersoner er inddraget i beskrivelse af barnets behov for specialpædagogisk træning og behandling.</p> <p>Der skal ske opfølgning og vurdering af indsatsen minimum hvert halve år. Her vurderes, om det fortsat alene er muligt at yde tilstrækkelig træning og behandling i et specialpædagogisk tilbud, eller barnets behov kan tilgodeses i et alment dagtilbud. Dvs. der skal være en handleplan på det enkelte barn.</p>
--	--

Sammenfattende vurdering af de to modeller

Nedenstående økonomioversigt viser, at provenuet ved Model 2 er en smule større end i Model 1. Det skyldes, at der i Model 1 er tillagt 10 socialrådgivertimer pr. uge til udarbejdelse af handleplaner og sikring af evt. overgang til enten Myndighed eller Det Gule Team.

Som beskrevet er det stærk tvivlsomt, om Model 2 kan implementeres med det fornødne antal børn, som er en forudsætning for, at økonomien er i balance. Hvis det fornødne antal børn ikke kan rekrutteres, vil Model 2 blive væsentlig dyrere end model 1.

Fagligt vurderes det, at Model 1 vil have langt de bedste resultater og vil være til gavn for en lang række børn og deres familier. Det understøttes af, at en lang række danske kommuner i dag anvender modellen og at Socialstyrelsen anbefaler metoden. Model 2 vurderes til potentielt at være et fagligt tilbageskridt.

Økonomiske konsekvenser

Driftsbudgettet til målgruppe A, som er den nuværende målgruppe i specialbørnehaven, afsættes med baggrund i det nuværende grundbeløb og taxameterbeløb. Der vil skulle afsættes budget til 10 børn for at dette er fagligt og økonomisk bæredygtigt, hvilket svarer til 2,5 mio. kr.

I såvel Model 1 som 2 afsættes midler svarende til 40 børneenheder, der er grundlaget for at opretholde et fagligt og økonomisk bæredygtigt alment dagtilbud. Dertil er der i beregningerne af driftsbudgettet i begge modeller, taget højde for lønforskelle, yderligere uddannelse og supervision. Dette udgør i alt 250.000 kr.

Finansieringen udgøres af den nuværende budgettramme til Mælkebøtten modregnet spareforslaget, der indgår i budgetprocessen for 2017, samt de allerede udmøntede effektiviseringer på bevilling 11 Dagtilbud.

Model 1

Der er tillagt 10 timer/uge til en socialrådgiver med henblik på udarbejdelse af bl.a. handleplaner og opfølgning.

Det antages, at forældrene betaler en deltidstakst (35 timer/uge) i perioden, hvor familien er visiteret til familiebehandling i Mælkebøtten. Barnet fortsætter med at være indskrevet i stamdagtilbuddet. Der foretages intern afregning mellem Mælkebøtten og stamdagtilbuddet for barnets dage i Mælkebøtten.

Der visiteres efter servicelovens § 11 stk.3, og derfor vil kommunen skulle sørge for familiernes transport. Dette antages at kunne ske indenfor det nuværende budget.

Model 2

Børnene indskrives i Mælkebøtten, hvorfor der spares 10 pladser i de almene dagtilbud. Der vil kunne være tilfælde, hvor dette medvirker til at gøre små dagtilbud mindre bæredygtige. Det har ikke været muligt at indregne i nedenstående økonomiberegninger.

Forældrene forventes i denne model selv at sørge for transport til og fra Mælkebøtten.

Oversigt over økonomi ved model 1 og 2	Model 1	Model 2
Driftsbudget		
Minimumsbudget til § 32 tilbud (10 børn) i målgruppe A	2.505.000	2.505.000
Minimumsbudget ved bæredygtigt dagtilbud (grundlag: 40 børneenheder)	1.201.000	1.206.000
Yderligere ressourcer - Model 1: lønforskel, uddannelse, supervision mm.	250.000	
Yderligere ressourcer - Model 1: 0,27 socialrådgiver (handleplaner)	120.000	
Yderligere ressourcer - Model 2: lønforskel, uddannelse, supervision mm.		250.000
Driftsbudget i alt	4.076.000	3.961.000
Finansiering		
Nuværende budgetramme Mælkebøtten	-4.969.000	-4.969.000
Spareforslag - B2017 - reduktion med 2 pladser	374.000	374.000
Udmøntede effektivisering bevilling 11 Dagtilbud	317.000	317.000
Afregning med stamdagtilbud for dage i Mælkebøtten (80 pct.)	-376.000	
Mistet forældrebetaling (fra fuld tid til deltid)	63.000	
10 børneenheder mindre i alment dagtilbud		-470.000
Finansiering i alt	-4.591.000	-4.748.000
Provenu	-515.000	-787.000

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Såfremt Børne- og Skoleudvalget ønsker at gennemføre ændringer i tilbuddet på Mælkebøtten anbefales det at den ønskede model sendes i høring i Handicaprådet og Dagtilbudsbestyrelsen forud for endelig beslutning.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse til mødet den 1. november 2016

Punktet har været sendt i høring i perioden 31. august 2016 til 7. oktober 2016 hos Handicaprådet, Dagtilbudsbestyrelsen og Forældrerådet ved Mælkebøtten. Der er kommet høringssvar fra alle høringsberettigede der alle tilslutter sig model 1 suppleret med familiebehandlingstilbud efter serviceloven. Høringssvar vedlagt som bilag.

Punkt 8: Omlægning af midler til frivilligt socialt arbejde

Bilag

Samlede Høringssvar

Støtte til foreninger i henhold til serviceloven

Notater fra høring i Domen 4.10.16

Nye retningslinjer for ansøgning til §18-midler

Åbent punkt

8 Omlægning af midler til frivilligt socialt arbejde

27.15.12P00-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	31-10-2016	6	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	8	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I serviceloven er der to paragraffer hvorefter Bornholms Regionskommune støtter frivilligt arbejde og foreninger; paragraf 18 der definerer støtten til frivilligt socialt arbejde og paragraf 79 der definerer mulighederne for støtte til aktiverende og forebyggende tilbud.

Der skal tages stilling til sammenlægning af paragraf 18 og paragraf 79 midlerne, de nye retningslinjer for tildeling af støtte, samt tidsplan for implementering af ændringerne.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til Social- og Sundhedsudvalget, at

- de nye retningslinjer og sammenlægningen af paragraf 18 og paragraf 79 puljerne godkendes.
- udvalget vælger enten nummer et eller to af de tre foreslåede tidsplaner for implementering
- Kommunalbestyrelsen anbefales, at paragraf 79 midler flyttes fra den nuværende placering i Center for Ældre bevilling 31 til paragraf 18 puljen til støtte af frivilligt socialt arbejde under Center for Sundhed bevilling 33.

Social- og Sundhedsudvalget den 31. oktober 2016:

- Godkendt.
- Tidsplan tre godkendt, idet der i 2017 vil være en dialog med modtagerne af paragraf 79.
- Anbefales fra og med 1. januar 2018.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Social- og Sundhedsudvalgets indstilling c) anbefales.

Sagsfremstilling

På baggrund af;

- Oplæg til dialog om nye retningslinjer for midler til foreninger behandlet af Social- og Sundhedsudvalget den 29. august 2016,

- notatet "Støtte til foreninger gennem Serviceloven" (vedhæftet),
- dialogmødet i Domen den 4. oktober (sammendrag vedhæftet),
- og indkomne hørings svar (vedhæftet)

tage stilling til sammenlægning af paragraf 18 og paragraf 79 midlerne, de nye retningslinjer for tildeling af støtte, samt tidsplan for implementering af ændringerne.

Overordnet er ændringerne i de nye retningslinjer for midler til frivilligt socialt arbejde;

- Fra tre til to årlige ansøgningsrunder
- Mulighed for tildeling af flerårige midler
- Mulig målretning af puljen
- Én frivillighedspris
- Årligt dialogmøde mellem udvalget og foreninger

For at understøtte de nye retningslinjer (specifikt med flerårige midler), den nye frivillighedspolitik og ligestille de frivillige foreninger uanset deres målgruppe foreslås det, at midlerne der indtil nu har været tildelt gennem paragraf 79 til pensionistforeninger bliver lagt sammen således, at puljen til midler til frivilligt socialt arbejde forhøjes fra 678.159,- kroner til 1.165.196,- kroner (2016 tal).

Sammenlægningen af puljen giver lige rettigheder til de frivillige foreninger, giver færre gråzoner i forhold til bevilling til foreninger, og giver de bornholmske pensionistforeninger mulighed for at søge midler til frivilligt socialt arbejde. Denne mulighed er i dag ikke eksisterende, idet foreninger ikke må søge midler gennem paragraf 18, hvis foreningen allerede støttes gennem anden lovgivning.

Tidsplanen for implementering af ændringer

1. Ændringerne i retningslinjerne og sammenlægningen af puljerne gennemføres som fremlagt i notatet "Støtte til foreninger gennem Serviceloven" med umiddelbar effektivering. Hermed træder ændringerne i kraft i forbindelse med tildeling af 2017 puljen.
2. Ændringerne i retningslinjerne og sammenlægningen af puljerne træder i kraft i forbindelse med 2018 puljen.
3. Ændringerne i retningslinjerne for midler til frivilligt socialt arbejde træder i kraft i forbindelse med tildeling af 2017 puljen, men sammenlægningen af de to puljer sker først i forbindelse med 2018 puljen.

Denne tidsplan kan dog ikke anbefales da tildelingen af flerårige midler gennem paragraf 18 kan tage for stor en del af den endnu ikke sammenlagte pulje på 678.159,- kroner

Kort gennemgang af indkomne hørings svar

Ændringer i paragraf 18 retningslinjerne:

Der er generelt ikke så mange af hørings svarene der behandler ændringerne i retningslinjerne. Overordnet set går de fleste ind for ændringerne. DH-Bornholm gør dog opmærksom på at de ikke ønsker en målretning af puljen og derudover er bekymret for de små foreninger hvis der primært prioriteres de tiltag der arbejdes med i Frivillighedspolitikken. Bekymringen for de små foreninger giver sig også udtryk i et ønske om max beløb på bevilling på 30.000,- kroner som kun i specielle tilfælde vil kunne overgås. Ældre Sagen ønsker ikke snævre kriterier for

anvendelsen af midlerne, ligesom Bornholms Ældreråd ønsker en lempelse af anvendelsen af paragraf 18 midlerne, hvis det er muligt i lovgivningen.

Sammenlægning af puljerne:

I spørgsmålet vedrørende sammenlægning af puljerne er der større uenighed mellem foreninger der repræsenterer forskellige grupper. Overordnet set går de tre pensionistforeninger, Bornholms Ældreråd og Ældre Sagen ind for status quo. Disse ønsker ikke en sammenlægning og ser ikke behovet herfor. Ældre Sagen vil dog ikke have indvendinger, hvis andre foreninger har ønske om sammenlægningen. Samtidig gør Danske Seniorer og Faglige Seniorer opmærksom på et behov om en længere tidsfrist end den i notatet foreslåede tidsplan, hvis der sker en sammenlægning. Grunden hertil er, at de allerede har budgetteret med indkomsten fra § 79 midlerne.

Handicaprådet går overordnet ind for de foreslåede ændringer og dermed en sammenlægning af puljerne og DH-Bornholm ønsker en ligestilling mellem foreningerne og en sammenlægning af puljerne.

Diverse:

DH-Bornholm ønsker at retningslinjerne revideres i et ad-hoc udvalg og hvis ikke ser de ændringerne som en høringssag hvori de skal høres.

Folkeoplysningsudvalget gør opmærksom på problematikker vedrørende støtte efter paragraf 79, da en folkeoplysende forening for nuværende modtager støtte efter paragraf 79, hvilket er imod reglerne, og dermed kan underbyde eksisterende aktiviteter og trække medlemmer ud af idrætsforeningerne.

Økonomiske konsekvenser

Midler der på nuværende tidspunkt tildeles pensionistforeninger gennem paragraf 79 flyttes fra den nuværende placering i Center for Ældre bevilling 31 til puljen for frivilligt socialt arbejde under Center for Sundhed bevilling 33.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 9: Bornholms fødevarestrategi og egne BRK strategimål

Bilag

Madfællesskabet_manifest_2016

Udkast til Fødevarestrategi 2017-2025

Åbent punkt

9 Bornholms fødevarestrategi 2016-2025 og egne BRK strategimål

24.10.00G01-0164

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	9	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Med formålet at sikre øget værdiskabelse og øget jobskabelse samt at gøre det bornholmske samfund mere robust deltager Regionskommunen i samarbejdet Madfællesskabet samt i Partnerskabet med Bornholms Landbrug og Gourmet Bornholm – en del af Regional Madkultur. I denne sammenhæng og i forbindelse med revitalisering af Bright Green Island strategien, lægges op til en drøftelse af regionskommunens mål i en ny fødevarestrategi, en omlægning af regionskommunens bortforpagtede arealer til økologisk drift og samtidig et mål om 20% økologi for alle øens jorder.

Indstilling og beslutning

Borgmesteren indstiller,

- a) at kommunalbestyrelsen drøfter udspillet til fødevarestrategi
- b) at kommunalbestyrelsen godkender regionskommunens mål i strategien, herunder
  - målet om at bortforpagtet jord fremover skal være økologisk
  - målet om 20% økologi på bornholmske jorder i 2025
- c) at kommunalbestyrelsen på et efterfølgende møde fastlægger en model for ændring af forpagtningsaftalerne.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Udsat.

Sagsfremstilling

Med den nyligt vedtagne revitalisering af Bornholms Bright Green Island strategi sikres et langtidsperspektiv i planlægningen og løsninger på, hvordan det bornholmske samfund og den bornholmske natur er robust mange år frem i tiden.

I denne forbindelse er det også centralt at sikre mere varieret produktion, fx en større grøntsagsproduktion, lokalt producerede økologiske fødevarer mm. Dette vil sikre en større robusthed i forhold til udefrakommende negative forhold.

Regionskommunens rolle i denne sammenhæng er central, og vi indgår derfor i partnerskaber både med øens erhverv og med nationale aktører, hvor disse udfordringer drøftes og løsninger findes. I denne sag lægges op til en drøftelse af disse og beslutning om regionskommunes ageren i denne sammenhæng.

Fødevarerstrategisk arbejde i "Partnerskabet"

Som del af regionskommunens indgåede vækstplan med Regeringen fra 2014 blev der bevilget 5 mio. kr. til et partnerskab etableret mellem Regionskommunen, Bornholms Landbrug og Gourmet Bornholm- en del af Regional Madkultur til udvikling og afsætning af bornholmske kvalitetsfødevarer med målsætning om at bidrage til generering af 200 nye arbejdspladser frem mod 2020.

Projektet følger tidsplan og aktiviteter, og der er igangsat de planlagte fire spor;

1. Kompetenceudvikling/ professionalisering.
2. Innovation og produktudvikling
3. Øget afsætning og eksport
4. Styrket offensiv markedsføring

Projektets medfinansiering til de fire spor folder projektets samlede projektportefølje ud på et totalbudget på ca. kr. 38.000.000. De fleste spor er godt på vej, specielt produktudvikling og markedsføring. Dog er der stadig et arbejde ift. sporet "kompetenceudvikling".

Partnerskabet arbejder desuden med en fælles fødevarerstrategi – se afsnittet nedenfor under En Bornholmsk fødevarerstrategi.

Madfællesskabet (se vedtaget Manifest i bilag)

Regionskommunen har siden august 2015 været medinitiativtager og indgået i Madfællesskabet, et partnerskab med Lejre og Københavns Kommune med Københavns Madhus som facilitator med målet at genskabe forbindelserne mellem land og by.

Madfællesskabet tager udgangspunkt i, at Fødevarerforbruget i byerne er med til at bestemme, hvordan landbruget ser ud og omvendt, da er vi forbundet gennem de effekter og forbindelser, som fødevarer systemet skaber, når "landet" dyrker og fremstiller maden, og når så "byen" køber og spiser den - og smider resterne ud. Det konkrete ønske er, at via et tættere samarbejde kan kiloene på tallerkenerne i "byerne" afspejles i hektar på markerne på "landet".

Bornholm deltager i Madfællesskabet for at sikre både øget værdiskabelse og øget jobskabelse samt ift. øget robusthed i relation til Bright Green Island strategien. Desuden bejler flere andre byer om medlemskab af Madfællesskabet. Også engros- og detaillerede er aktivt inddraget i drøftelserne såvel som de større byers restauratører. Økologi er centralt i Madfællesskabet da Københavns Kommune har 90% økologi i deres køkkener og partnerskabet er i år udvidet med Region Hovedstaden, der har mål om 60% økologi i deres hospitalskøkkener. Region Hovedstadens indkøb svarer til cirka 1.460 hektar landbrugsjord i Danmark, mens Københavns Kommunes svarer til 3600 hektar. Bornholm har 33.000 hektar landbrugsjord, hvoraf 4,4 % (1453 hektar) dyrkes økologisk eller er ved at blive omlagt.

De fire medlemmer i Madfællesskabet (København, Lejre og Bornholms kommuner samt Region Hovedstaden) har juni 2016 forpligtet sig til på hver deres måde at arbejde sammen for et fælles mål for at opfylde følgende målsætninger:

1. *Med samarbejdet forpligtiger vi os til at sætte konkrete **mål for at øge andelen af lokale, økologiske fødevarer.** Det gælder i vores køkkener og indkøb, på vores hylder og omsætning, i vores produktion, og på vores jorder og landbrug. Målene sættes i kilo og i hektar.*
2. *For at styrke og udvikle lokale, økologiske, bæredygtige fødevarer systemer, **vil vi finde konkrete løsninger på logistiske, juridiske, økonomiske og håndværksmæssige udfordringer.** Vi gør en dyd ud af innovation, uanset om det er velfærden eller erhvervene, det handler om.*

3. **Vi lægger en plan og vi prioriterer indsatsen** for at skabe konkrete bånd og relationer mellem menneskene i byen og på landet. Vi vil genetablere jordforbindelsen. Vi begynder med os selv, og inviterer andre med. Madfællesskabet er for landbruget, for virksomhederne og for borgerne, og dermed for kommuner, regioner, myndigheder og forskere - fra landet og byerne - der har sat sig for at styrke båndene og bygge broerne mellem land og by gennem den måde vi spiser på.

Ift. status for målene er Bornholm godt i gang med flere af målene mens andre kræver handling, hvilket er lagt ind nedenfor under vedtagelsen af en bornholmsk fødevarerstrategi.

En bornholmsk fødevarerstrategi "Bornholmske smagsoplevelser" (se udkast i bilag).

Partnerskabet mellem Regionskommunen, Bornholms Landbrug og Gourmet Bornholm - en del af Regional Madkultur har taget hul på processen med at "lægge en plan og prioritere indsatsen" ved at lave en fælles fødevarerstrategi for øens fødevarerproduktion.

Udkast til fødevarerstrategien er vedlagt her med en indskrivning af forslag til mål for regionskommunen. Tilsvarende er de to andre deltagere i Partnerskabet i gang med en intern proces om målfastlæggelse.

Forslag til BRK-mål fremgår af det vedlagte strategiudkast side 23-27. De af målene, der vurderes at være nye og ikke allerede indgår i regionskommunens arbejde, er fremhævet her:

- Alle BRKs forpagtningsaftaler skal indeholde krav om økologisk drift (uddybet nedenfor)
- 20% økologi på bornholmske jorder i 2025 (uddybet nedenfor)
- Afholde årlige kurser for køkkenpersonale, der sikrer at alle køkkenmedarbejdere er kvalificerede til at arbejde med råvarer, der understøtter målsætningen.
- Informere om det bornholmske "terroir" - de særlige bornholmske egnspecifikke smagskendetegn - til alle BRK's måltidsmodtagere
- Bæredygtigheds certificering af fem offentlige produktionskøkkener inden 2019 og 10 inden udgangen af 2024
- Indgåelse af mindst to nye nationale eller tvær-regionale samarbejder, fx en fortsættelse af Madfællesskabet

Processen videre for strategien:

Så snart der foreligger et samlet udkast, der er godkendt af de tre partnere bag, vil øvrige fødevareraktører vil blive inviteret til at kommentere strategiudkastet.

Når høringskommentarer herefter er indarbejdet i strategien forelægges den Kommunalbestyrelsen samt de øvrige deltagere i Partnerskabet til godkendelse.

Mål om krav om økologi på bortforpagtet landbrugsjord

BRK ejer 220 hektar landbrugsjord, der er bortforpagtet. Der er i dag krav om, at der ikke sprøjtes på kommunale bortforpagtede jorder, men ikke krav om økologisk drift. Nogle få af arealerne drives i dag økologisk. Det er oftest forpagteren, der står for omlægningen.

Der er en række krav forbundet med økologisk jordbrugsproduktion, og det vil ikke nødvendigvis være alle nuværende forpagtere, der kan opfylde eller ønsker at opfylde disse. Såfremt alle kommunalt bortforpagtede jorder besluttet søgt omlagt til økologisk drift, foreslås det, at de eksisterende aftaler opsiges. Dette kan enten gøres samlet eller løbende, som de udløber. Forpagtningsaftaler har typisk en løbetid på 5 år samt et års opsigelse fra kommunens side, men kortere fra forpagters side. Der kan derfor også være forpagtere, der opsiger nuværende aftaler forud for udløbet af aftalen.

Arealerne kan ved udløb eller opsigelse tilbydes til de nuværende forpagtere med henblik på omlægning til økologisk drift. Er den nuværende forpagter ikke interesseret i dette, kan arealet bortforpagtes til højstbydende økologiske producent. Der kan ved en opsigelse af nuværende aftaler ske indgåelse af nye aftaler fra 2018. En opsigelse af aftalerne og indgåelse af nye vil kræve et træk på eksterne ressourcer til håndtering af kontrakter samt formidling af forpagtninger og en deraf forventet udgift til konsulenter på 100.000 kr.

Forpagtningsafgifterne på de 220 ha giver i dag samlet årlig indtægt på 600.000 kr. Såfremt bud på arealerne til økologisk drift er lavere end den nuværende afgift, er der behov for at korrigere budgettet for dette. Det må desuden påregnes, at der for nogle arealer kan være en kortere eller længere periode mellem to forpagtningsaftaler med et deraf følgende lejeindtægtstab. Bliver perioden hen over en vækstsæson, må påregnes udgifter til slåning. Dette udgør for de samlede arealer maksimalt 100.000 kr.

Den konkrete model for ændring af forpagtningsaftalerne herunder specifikke krav, økonomi, tidsplan mm forelægges til Kommunalbestyrelsens beslutning på et efterfølgende møde.

Mål om 20% økologi for øen som helhed

Der lægges op til at regionskommunen fastlægger et politisk mål for øens økologiske landbrugsproduktion på 20%.

Bornholms landbrugsareal er som tidligere nævnt på 33.000 hektar, hvoraf 1453 hektar altså enten allerede er omlagt til økologisk drift eller er under omlægning (2015 tal). Det giver pt. 4,4 % økologisk landbrugsjord på Bornholm mod et landsgennemsnit på 6,8%. Lejre Kommune som også indgår i Madfællesskabet har til sammenligning 12,6% økologisk landbrugsjord – dog skal siges at de har mange kvægbedrifter der tæller højt i et økologiregnskab og derfor ikke er helt sammenlignelige. Hvis økologi-omlægningen på Bornholm fortsætter i samme tempo som fra 2012-2015 vil Bornholm i 2025 have cirka 2.200 økologiske hektar svarende til en økologiandel på 6,7%.

For at Bornholm kan leve op til sine forpligtelser både ift. Bright Green Island og Madfællesskabet og samtidig sikre en mere mangfoldig drift og produktion, lægges der op til at Bornholm øger sit økologiske areal væsentligt med et mål om 20% økologisk landbrugsjord i 2025 – altså 6.600 hektar. For at nå dette mål vil det betyde, at der årligt skal omlægges gennemsnitligt 572 hektar. Målet er ambitiøst, men forventes at kunne indfris i kraft af det tætte samarbejde mellem øens fødevareaktører og kommunen.

Økonomiske konsekvenser

De maksimale årlige udgifter til en omlægning af de kommunale arealer til økologisk drift udgøres af tabte lejeindtægter og dermed maksimalt 600.000 kr. (minus forpagtningsindtægter på nuværende økologisk drevne arealer). Difference i forpagtningsafgifter reguleres teknisk i forbindelse med budgetvedtagelse for 2018 og følgende budgetår.

Dertil kommer evt. udgifter til pleje i en periode mellem de nuværende aftaler og de nye aftaler, der udgør maksimalt 100.000 kr. Der vil blive søgt om tillægsbevilling til dette afhængigt af omfang.

En opsigelse af aftalerne og indgåelse af nye vil kræve et træk på eksterne ressourcer til håndtering af kontrakter samt formidling af forpagtninger og en deraf forventet udgift til konsulenter på 100.000 kr.

Regionskommunens øvrige mål under fødevarestrategien forventes at blive dækket via ansøgninger om projektmidler eller under eksisterende bevillinger.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 10: Vurdering af BRK's engagement i fyrtårne i Region Hovedstadens ReVus

Bilag

Bilag 1 ReVUS handlingsplan 2017-18 sag til alle kommuner

Bilag 2a Forslag til fyrtårne_KKR

Bilag 2b Kommunale (K29) kommentarer til handleplan til ReVUS 5. septembe...

Bilag 3 Høringssvar - Region Hovedstaden - 2016

Åbent punkt

10 Vurdering af BRK's engagement i fyrtårne i Region Hovedstadens ReVus

01.01.02P17-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	10	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget indstiller.
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Regionskommunen er på linje med de øvrige kommuner i Kommunekontaktrådet (KKR) blevet bedt om at tage stilling til eventuel deltagelse i fyrtårnene i Region Hovedstadens vækst- og udviklingsstrategi.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) kommunalbestyrelsen drøfter de enkelte fyrtårnes relevans i forhold til Bornholms Udviklingsstrategi
- b) kommunalbestyrelsen godkender tilslutning til de anbefalede fyrtårne som beskrevet i sagsfremstillingen

Økonomi- og Planudvalget 15. november 2016:
Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Den regionale vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS) er en lovbinden opgave for regionerne, hvor Region Hovedstaden med inddragelse af Vækstforum Hovedstaden i september 2015 har vedtaget deres ReVUS under overskriften "Copenhagen – hele Danmarks hovedstad.

Bornholms Regionskommune udarbejder en tilsvarende strategi, nemlig Bornholms Udviklingsstrategi.

Regionskommunen er på linje med de øvrige kommuner i KKR blevet bedt om at tage stilling til eventuel deltagelse i de enkelte fyrtårne, der er nævnt i bilag 1 og yderligere beskrevet i bilag 2a og 2b.

Regionskommunen har som følge af, at vi udarbejder vores egen strategi ikke helt det samme tilhørsforhold til Region Hovedstadens strategiske prioriteringer. Der er dog en række interessesammenfald, som administrationen har vurderet overordnet i forhold til om der kunne høstes synergieffekter ved et tættere samarbejde med Region Hovedstadens fyrtårne.

Fyrtårnene er endnu ikke færdigbeskrevet, hvilket betyder, at det i denne omgang er en interessetilkendegivelse i forhold til egentlig deltagelse i fyrtårnet, der er KL/KKR's interesse. Der gives med andre ord ikke bindende tilsagn i denne proces.

Fyrtårnene, der er udpeget af Region Hovedstaden er som følger:

1. Trafikplan for hovedstadsregionen
2. Udvikling af vækstkritiske kompetencer gennem samspil mellem uddannelse, erhverv og beskæftigelse
3. Tiltrækning og fastholdelse af udenlandske talenter
4. Sund Vækst via banebrydende teknologier – en langsigtet investering i både bedre behandlinger og nye arbejdspladser
5. Living Lab for klimatilpasning
6. Ressourceeffektivitet – på vej mod en cirkulær økonomi
7. Madfællesskabet
8. Smart Greater Copenhagen
9. Digital infrastruktur og fælles datahub (samling af data ét sted) i Greater Copenhagen
10. Smart vækst gennem materialeinnovation – Greater Copenhagen som udviklingshub for bæredygtige materialeløsninger

De enkelte fyrtårne er som nævnt nærmere beskrevet i bilag 2, mens BRK's administrative vurdering af og anbefaling i forhold til fyrtårnene er vedhæftet som bilag 3.

Opsummering

Umiddelbart anbefaler regionskommunens administration, at mulighederne for deltagelse i nedenstående fyrtårn undersøges nærmere. Dette vil ske med udgangspunkt i hvilke fordele regionskommunen kan opnå set i forhold til den indsats, der skal leveres. Dette er beskrevet yderligere i bilag 3.

Det anbefales, at regionskommunen tilkendegiver interesse for især at arbejder videre med følgende fyrtårne:

- 2. Udvikling af vækstkritiske kompetencer gennem samspil mellem uddannelse, erhverv og beskæftigelse
- 6. Ressourceeffektivitet – på vej mod en cirkulær økonomi
- 7. Madfællesskabet
- 9. Digital infrastruktur og fælles datahub i Greater Copenhagen
-

Derudover tilkendes kommunalbestyrelsens interesser vedrørende transitforhold i relation til fyrtårn 1. Trafikplan for hovedstadsregionen.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 11: Rummelige arbejdspladser, årlig status

Åbent punkt

11 Rummelige arbejdspladser, status 2016

81.00.00P05-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	11	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget.

Resumé

Økonomi- og Planudvalget får en årlig status over antal medarbejdere ansat på særlige vilkår. I forbindelse med budget 2013 blev målet for antal ansatte på særlige vilkår, inkl. elever, fastsat til 14 %.

Status pr. 1. oktober 2016 viser, at andelen af ansatte på særlige vilkår udgør 14,9 %, og derved er målet opfyldt.

Status 2016 tager udgangspunkt i, at BRK har 513 ansatte med særlige vilkår inkl. elever og 3.450 ansatte i alt (omregnet til fuldtid).

Der ses en stigning i andelen af ansatte på særlige vilkår, især inden for fleksjob og seniorjob, mens andelen af elever er faldet en smule. Tilsammen giver det samme andel som i 2015, nemlig 14,9 %.

Stigningen i antal ansatte på fleksjob er en følge af reform af førtidspension og fleksjobordningen pr. 1. januar 2013, hvor målet er at flere skal forsørge sig selv.

Faldet i antal elever finder vi hos social- og sundhedshjælpereleverne, hvor der er oprettet to hold i 2016, mod tre hold de seneste år. Den manglende interesse for at søge ind på denne uddannelse kan skyldes en omlægning af både social- og sundhedshjælperuddannelsen og social- og sundhedsassistentuddannelsen.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- at status tages til efterretning.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Målsætningen om 14 % ansatte på særlige vilkår skal ses på tværs af BRK og ikke centervis, og i tallet indgår, ud over ansatte på særlige vilkår, alle elever, da BRK ønsker at sende et signal om, at vi tager ansvar og ansætter elever.

Centrene er forpligtet til at arbejde for at nå det samlede mål på 14 %, jf. regionskommunens personalepolitik på dette område. Dette sker ved, at fastholde nuværende medarbejdere og ansætte personer udefra på særlige vilkår samt ansættelse af elever.

Opgørelse af hvilke jobkategorier, der indgår i beregningerne, tager afsæt i "Rammeaftale om socialt kapitel" indgået mellem KL og Forhandlingsfællesskabet (Forhandlingsfællesskabet består af personaleorganisationerne) suppleret med elever og § 56-aftaler (se beskrivelse af ordninger nedenfor).

Oversigten viser 2 beregninger:

1. Beregning, hvor alle ansatte inkl. elever indgår, giver en andel på 14,9 %
2. Når elever udgår af beregningen, er andelen 9,7 %.

Oversigt pr. 1. oktober 2016

	2015	2016
Fleksjob	126	148
Skånejob (førtidspensionister)	28	30
Løntilskud - Ledige dagpengeberettigede Løntilskud - Ledige på kontanthjælp	7	7
Seniorjob	42	50
Elever	193	180
§ 56-aftaler	105	98
I alt	501	513
Andel af ansatte i BRK (alle ordninger/ansatte)	14,9	14,9 %
Andel af ansatte i BRK (uden elever)	9,2	9,7 %

Beskrivelse af jobtyperne:

Fleksjob: Personer med varigt nedsat arbejdsevne, der ikke får førtidspension.

Skånejob: Personer, der modtager social førtidspension.

Ansættelse med løntilskud: Ledige dagpenge- og kontanthjælpsmodtagere og revalidender kan få tilbudt ansættelse med løntilskud.

Seniorjob: Tilbud til ledige, der er 5 år fra efterlønsalder og har mistet dagpengere retten.

§ 56: Aftale om lønrefusion ved langvarig sygdom eller kronisk lidelse.

Elever: I opgørelsen indgår elever, som aflønnes via Økonomi og Personale, dvs. elever i administrationen, Vej & Park, PAU-elever, køkkenassistentelever, social- og sundhedselever m.fl.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 12: Bopælspligt og dispensationsregler - en evaluering

Bilag

Høringssvar bopælspligt

Høringssvar vedr. bopælspligt - gudhjem aug. 2016

høringssvar-bopælspligt

Svar på forespørgsel om bopælspligt

Svarhøring-16

Udtalelse. 13.aug. 2016

160813 høringssvar flexboliger FINALE

Bopæl pligtens ophævelse i Vang

Høringssvar bopælspligt Hasle

Høringssvar Bopælspligt Klemensker

Høringssvar bopælspligt Vang

Høringssvar bopælspligt Vestermarie

Høringssvar bopælspligt Aakirkeby

Høringssvar bopælspligt Nyker

Evaluering af ophævelse af bopælspligt i udvalgte områder - endelig

Oversigt over dispensationer for bopælspligten

Åbent punkt

12 Bopælspligt og dispensationsregler - en evaluering

03.01.00K04-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	31-10-2016	4	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	12	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I 2013 vedtog Kommunalbestyrelsen at ophæve bopælspligten på Bornholms med undtagelse af 8 områder, hvor bopælspligten ønskes fastholdt. Der blev efterfølgende i 2014 vedtaget et administrationsgrundlag for dispensationer fra bopælspligten i den 8 områder.

Nærværende dagsordenspunkt er en evaluering af den truffe beslutning om ophævelse af bopælspligt samt en evaluering af administrationsgrundlaget for dispensationer fra bopælspligten, i de 8 områder hvor bopælspligten er fastholdt.

Indstilling og beslutning

Teknik- og økonomidirektøren indstiller,

- a) at evalueringen tages til efterretning
- b) at der ikke foretages ændringer i det vedtagne administrationsgrundlag.

Teknik- og Miljøudvalget den 31. oktober 2016:

Ad a) taget til efterretning.

Ad b) anbefales.

Torben Rønne-Larsen kan ikke medvirke, idet han ønsker bopælspligten ophævet i Klemensker og Åkirkeby.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Teknik- og Miljøudvalgets indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

Bopælspligten blev ophævet i alle byer på Bornholm i 2013, med undtagelse af Rønne, Nexø, Åkirkeby, Svaneke, Gudhjem/Melsted, Allinge, Hasle og Klemensker.

Ophævelsen har haft konsekvenser for prissætning på boligerne, der nu frit kan benyttes som sommerboliger, hvis det er ønsket. Sammen med en generel positiv konjunkturudvikling har

dette betyder, at det bornholmske boligmarked er i en bedre situation nu, end det har været i mange år.

Der har gennem årene været mange forespørgsler både til ejendomsmæglere og regionskommunen i forhold til mulighed for dispensation for bopælspligt i de områder, hvor bopælspligten ikke er ophævet. Det er ifølge begge parter primært i kystbyerne Allinge, Gudhjem/Melsted og Svaneke, denne type henvendelser omhandler.

Teknik- og Miljøudvalget blev ved beslutningen om ophævelsen af bopælspligten stillet en evaluering af dispensationsreglerne i udsigt. Evalueringen er tolket forholdsvis bredt, da der samtidig var et ønske om at kende mere til konsekvenserne af beslutningen, og til befolkningens holdninger til bopælspligten.

På den baggrund har regionskommunen i løbet af sommeren og det tidlige efterår hørt borgerforeningerne, både i byer med og uden bopælspligt. Derudover er Bornholmerpanelet, der er regionskommunens åbne elektroniske borgerpanel, blevet spurgt – og endelig har Sekretariatet gennemført informationsindsamling hos øens ejendomsmæglere.

Opsummering

Der er mange holdninger til bopælspligten – både for og imod.

Borgerforeningerne i byerne med bopælspligt vil som udgangspunkt gerne beholde den. Aakirkeby vil gerne have en forsøgsperiode, mens Nexø ikke svarer direkte på spørgsmålet.

Ingen af borgerforeningerne har ønsker om ændringer af de nuværende dispensationsregler, med undtagelse af Svaneke Venner, der ønsker reglen om dispensation ved arbejdsplads på Bornholm ændret eller fjernet. Klemensker Land- og Byforening foreslår, at dispensationsreglerne udvides til også at omfatte en fleksibel ordning, hvor købere af en bolig efter konkret ansøgning, kan opnå dispensation fra tilmelding til folkeregisteret i 2 år. Dette skulle kunne ske i situationer, hvor tilflyttere skal etablere sig på øen (finde/afvikle job).

I byerne hvor bopælspligten er blevet ophævet, har borgerforeningerne forskellige opfattelser af, om det har været positivt eller negativt. Også internt i byerne er der forskellige oplevelser. Flere borgerforeninger i bopælspligtige byer melder om problemer med fritidsbenyttelse af helårsboliger, og efterlyser håndhævelse af reglerne.

Ejendomsmæglerne har haft et øget salg af boliger, og selvom det er svært at udlede nøjagtigt, hvor mange boliger der er blevet solgt på baggrund af bopælspligtens ophævelse, så er ingen i tvivl om, at omsætningen er øget på den baggrund. På baggrund af interviews med ejendomsmæglerne anslås det, at 100 huse er solgt alene som følge af bopælspligtens ophævelse og til fritidsformål – men det er dels et konservativt bud, og dels behæftet med en vis usikkerhed. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at registrere anvendelsen af boligerne i BBR, hvilket gør det svært at foretage en reel opgørelse.

Bornholmerpanelets tilbagemelding er, at der er overvejende tilslutning til at bevare bopælspligten i en eller anden form. Ca. 75 % er for bopælspligten, og heraf mener de fleste, at den skal bevares i de nuværende byer. Lavest på listen står Klemensker, hvor 34 % mener at bopælspligten skal opretholdes.

Bopælspligt og dispensationsregler

Boligreguleringsloven vedrører den enkelte boligs benyttelse mens planloven blandt andet fastlægger kommunernes muligheder for at planlægge de fysiske rammer for områder samt for anvendelsen af de enkelte områder til boliger, erhverv m.m..

Begrebet bopælspligt findes ikke i lovgivningen men anvendes i daglig tale om boliger, som er omfattet af boligreguleringsloven.

Bopælspligt kan kort defineres som ejerens pligt til at sørge for, at hans beboelsejendom er beboet hele året. Ejer af en helårsbolig, hvor ejer ikke selv bor og/eller er tilmeldt folkeregisteret, har som udgangspunkt en pligt til at leje boligen ud til helårsbeboelse.

Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at boligreguleringsloven skal være gældende på Bornholm. Lovens virkninger afhænger imidlertid af, hvordan og om kommunen håndhæver de bestemmelser der f.eks. gælder vedrørende kravet om helårsbeboelse.

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2007, at kravet om helårsbeboelse ikke håndhæves i landområder, hvor der efter planlovens eller andre regler som f.eks. landbrugsloven ikke gælder krav om helårsbeboelse.

Kommunalbestyrelsen har efterfølgende i 2013 vedtaget, at kravet om helårsbeboelse ikke håndhæves på hele Bornholm med undtagelse af de 8 områder, hvor bopælspligten ønskes fastholdt. I byerne hvor der ikke længere er bopælspligt, er lokalplanerne (med undtagelse af bevarende lokalplaner) ophævet, hvilket betyder at ejerne frit kan benytte boligerne, f.eks. til udlejning til turister.

I enkelte tilfælde kan planloven eller landbrugsloven komme i spil og sætte begrænsninger for anvendelsen af boligen, men dette hører til sjældenhederne.

Kommunen har efter vedtagelsen af administrationsgrundlaget modtaget i alt 45 ansøgninger om dispensation for bopælspligten i de 8 områder.

Kommunen har givet afslag i 16 sager, idet det vedtagne administrationsgrundlag ikke gav mulighed for en dispensation.

Der er givet i alt 9 midlertidige dispensationer i forbindelse med ombygning af boligen, heraf de 7 i Svaneke, og der følges efterfølgende op på sagerne efter udløbet af dispensationsfristerne.

Der er givet i alt 19 dispensationer for bopælspligten i de 8 områder og hovedparten eller i alt 12 er dispensationer, der er givet i forbindelse med et dokumenteret ansættelsesforhold på Bornholm, der kræver en overnatningsmulighed. Alle dispensationer er givet på betingelse af, at boligen kun anvendes som deltidsbolig, og at denne ikke anvendes som feriebolig eller til udlejning til turister.

Teknisk set er bopælspligten i de 8 byer begrundet i de to temaplaner 027 og 029, der fastlægger krav om, at boliger kun må anvendes til helårsbeboelse. De to lokalplaner indeholder alene én bestemmelse, nemlig at eksisterende boliger kun må anvendes til helårsbeboelse.

Staten vil som udgangspunkt stille krav om, at kommunen i kommuneplanen fjerner uudnyttede byudviklingsarealer i de pågældende kystnære byer, hvis kommunen ikke har et reelt behov for at opretholde eksisterende boliger som helårsboliger. Naturstyrelsen har således tidligere forklaret Bornholms Regionskommune, at man finder, at der er tale om modstridende planlægning i henholdsvis Snogebæk, Tejn og Nyker, når man fastholder byudviklingsområder, samtidig med at man frafalder kravet om helårsbeboelse i resten af byen.

Staten er af den opfattelse, at de udlagte byudviklingsarealer i kommuneplanen skal svare til et dokumenteret behov.

I lovforslaget til en revideret planlov lægges der op til en mere fleksibel tilgang til udviklingsområder generelt og især inden for kystnærhedszonen, hvor der gives større adgang til at planlægge for byudvikling, end der er nu. Kommunerne skal i hvert enkelt tilfælde ansøge erhvervs- og vækstministeren om tilladelse til den nødvendige planlægning. Ansøgningen skal basere sig på konkrete og systematiske vurderinger af kystlandskabet.

Center for Teknik og Miljø vurderer, at det vil blive svært at opnå tilladelse til planlægning for nye boligområder i kystnære byer, hvis kommunen har ophævet krav om, at de eksisterende boliger i de pågældende byer kun må anvendes som helårsboliger.

En endelig vurdering afventer dog planlovens vedtagelse senere på året.

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

I forbindelse med AakirkeBYtingets forslag om en foreløbig ophævelse af bopælspligten i 5 år og en evaluering efter 4 år bemærkes det, at der som ovenfor anført er konsekvenser forbundet med en ophævelse af bopælspligten. Det har endvidere i Skagen og Langelands kommuner vist sig umuligt at "genindføre" helårskrav og bopælspligt i områder domineret af fritidsboliger/deltidsboliger, ikke mindst på grund af de konsekvenser det kan have på ejendomsværdien. Såfremt bopælspligten ophæves/kravet om helårsbeboelse i planloven fjernes, må dette således betragtes som endegyldigt.

I forbindelse med Klemensker Land- og Byforenings hørrings svar bemærkes, at det nuværende administrationsgrundlag åbner mulighed for at give en tidsbegrænset dispensation i forbindelse med større ombygninger på maks. 1 år samt at kommunalbestyrelsen på møde den 20. november 2014 besluttede, at den gennærelle kompetence til at give dispensationer ligger hos Teknik- og Miljøudvalget. Såfremt helt specielle forhold gør sig gældende for en bolig/ejendom, kan sagen således forelægges Teknik- og Miljøudvalget til afgørelse.

Hørringsvaret fra Byforeningen Svaneke Venner giver anledning til følgende uddybende bemærkninger. Dispensation fra bopælspligten i forbindelse arbejde på øen, men med folkeregisteradresse registreret uden for Bornholm, gives kun når et dokumenteret ansættelsesforhold foreligger. Dispensationen er knyttet til ansættelsen og ophører i forbindelse hermed. Der er således tale om en midlertidig dispensation. Det bemærkes endvidere, at en lejebolig i et boligselskab også er en helårsbolig, hvorfor en ansøgning om dispensation fra bopælspligten er nødvendig.

Punkt 13: Orientering om status på salg af BRK's ejendomme pr. 1. oktober 2016

Bilag

Bilag 1

Åbent punkt

13 Orientering om status på salg af BRK´s ejendomme pr. 1. oktober 2016

82.02.00G01-0017

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	13	

Hvem beslutter

Økonomi- og Planudvalget til efterretning

Resumé

Økonomi- og Erhvervsudvalget har den 18. januar 2012 besluttet, at udvalget skal orienteres om status for salg af de kommunale ejendomme mindst 4 gange årligt. Denne orientering er den anden status for året 2016.

Indstilling og beslutning

Teknik- og økonomidirektøren indstiller:

- at orienteringen jf. bilag 1 tages til efterretning.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Økonomi- og Planudvalget skal ifølge beslutning fra den 18. januar 2012 orienteres om status for salget af de kommunale ejendomme mindst 4 gange årligt.

Salget pr. 1. oktober 2016 fremgår af vedhæftede bilag 1, der er en liste over de ejendomme, der er vurderet og sat til salg primært gennem mæglere. Listen indeholder i alt 25 ejendomme, hvoraf 7 ejendomme er sat til salg/er ved at blive gjort klar til salg, 6 ejendomme er solgt og 12 ejendomme anvendes pt. til andre formål, og er derfor ikke pt. klar til salg

Der er i perioden 1/1 – 1/10 2016 solgt 6 ejendomme inkl. grunde.

- 4 ejendomme salgsindtægt 1.870.000 kr. ekskl. moms
- 2 grunde salgsindtægt 1.199.800 kr. ekskl. moms

Økonomiske konsekvenser

Ingen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen.

Punkt 14: Anlægsbevilling til ombygning af den tidligere kommunale tandklinik i Klemensker til midlertidige boliger for flygtninge

Bilag

Bilag 1. Anlægsbudget

Åbent punkt

14 Anlægsbevilling til ombygning af den tidligere kommunale tandklinik i Klemensker til midlertidige boliger for flygtninge

82.20.00G01-0022

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget	02-11-2016	6	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	14	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget orienteres.

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Bornholms Regionskommunes flygtningekvotepå 2016 er i de seneste år forøget væsentligt. I 2016 forventes der tillige et større antal familiesammenføringer.

Stigningen i antallet af flygtninge i Bornholms Regionskommune viser sig også ved et stigende behov for midlertidige boliger.

Kommunen tilføres særlige tilskudsmidler som følge af det ekstraordinært høje antal flygtninge.

Der søges om en anlægsbevilling til ombygning af den tidligere kommunale tandklinik i Klemensker til anvendelse for midlertidige boliger, finansieret af dette tilskud.

Ejendommen er beliggende på Pihls Allé 32 i Klemensker.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller til Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget

- Sagen til orientering

Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget, den 2. november 2016:

Orienteringen taget til efterretning.

Teknik- og økonomidirektøren indstiller,

- a) at ejendommen Pihls Allé 32 i Klemensker ombygges til midlertidige boliger for kvoteflygtninge
- b) at der gives en anlægsbevilling på 550.000 kr. til ombygning af ejendommen Pihls Allé 32 i Klemensker til midlertidige boliger for kvoteflygtninge
- c) at der gives en tillægsbevilling til rådighedsbeløb på 550.000 kr., finansieret af de likvide midler, og
- d) at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljøudvalget den 26. september 2016:
Taget af dagsordenen.

Teknik- og Miljøudvalget den 31. oktober 2016:

Indstillingen kan ikke anbefales, idet der ønskes tilvejebragt en mere omfattende plan med flere indkvarteringsmuligheder og mulighed for prioritering herimellem samt blandt andet ledsaget af en kommunikationsplan i relation til de eventuelt berørte lokalsamfund.

Torben Rønne-Larsen kan ikke medvirke.

Bo Haxthausen følger den administrative indstilling.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Teknik og Miljøudvalgets indstilling anbefales.

Winni Grosbøll, Bjarne Westerdahl og Maria Fromseier Kjærgaard følger Teknik- og Økonomidirektørens indstilling. Det anbefales desuden, at der tages kontakt til Klemensker Borgerforening, med henblik på orientering om processen vedr. indflytning, og at Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget påbegynder en evaluering af procedurer ifb. med borgerinddragelse og kommunikation ved boligindplacering.

Sagsfremstilling

Baggrund og aktuel status på flygtningeområdet.

Bornholms Regionskommune er tildelt en kommunevote på henholdsvis 188 flygtninge i 2016 og 147 flygtninge i 2017 af Udlændingestyrelsen.

Det er varslet, at der ikke vil blive visiteret det antal flygtninge, som meddelt på kvoten, og det forventede antal flygtninge for 2016 og 2017 er derfor nedjusteret. Den seneste udmelding fra Udlændingestyrelsen i september 2016 udviser et skøn for 2016 på 85 flygtninge og et skøn for 2017 på 80 flygtninge, hertil kommer de familiesammenførte.

Mange af de visiterede har kone og børn, og der forventes en stigning i antallet af familiesammenførte.

Der er således et stigende behov for midlertidige boliger til flygtninge på Bornholm, boliger som samtidig skal være billige, da enlige flygtninge maksimalt må betale godt 2.000 kr. pr. måned i husleje jf. gældende lovgivning.

Udfordringen vedrørende flygtninge og familiesammenførte er landsdækkende, og på den baggrund er der den 8. januar 2015 en "forståelse mellem regeringen og KL om integrationsområdet" om forskellige præciseringer og nye tiltag på området, herunder en ekstraordinær pulje, som fordeles til kommunerne ud fra det konkrete antal flygtninge som kommunen modtager.

Midlertidige boliger.

Bornholms Regionskommune har allerede ombygget flere kommunale ejendomme til formålet, men der er stadig behov for flere boliger til enlige. Der kan nemlig først endelig boligplaceres, når familiesammenføringen har fundet sted, idet en enlig flygtning ikke har økonomi til at bebo en familiebolig.

Det er på denne baggrund, at der nu søges om at ombygge ejendommen Pihls Allé 32 i Klemensker til 20 boliger for enlige flygtninge. Ejendommen, som pt. er tom, husede før den tidligere tandklinik i Klemensker.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en anlægsbevilling på 550.000 kr. til ombygning af den tidligere tandklinik i Klemensker, Pihls Allé 32, til midlertidige boliger for enlige kvoteflygtninge.

Anlægsbudget. Se bilag 1.

Udgiften kan finansieres af det ekstraordinære investeringstilskud til kvoteflygtninge, idet bevilling 96 Tilskud og udligning forhøjes med -550.000 kr.

Administrativ tilføjelse til TMU 31.10.2016 og EBU 2.11.2016

Dette projekt er forankret i Center for Ejendomme og drift under Teknik- og Miljøudvalget. Dog fremlægges denne sag tillige for Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget for deres orientering, idet boligplaceringen af flygtninge er en del af integrationsopgaven, som henhører under dette udvalg. Sagen besluttes på kommunalbestyrelsesmødet 24. november 2016.

Kommunalbestyrelsen godkendte den 13. oktober 2016 en række tillægsbevillinger til budget 2016, herunder en bevilling til de ekstra tilskud på integrationsområdet, som udgør i alt -5.604.000 kr.

Beløbet er nu blevet tilført de likvide midler, hvorfor finansieringen af udgiften på 550.000 kr. til ombygning af den tidligere tandklinik i Klemensker, skal finansieres af de likvide midler.

Administrativ tilføjelse til EBU den 2.11.2016 og ØPU 15.11.2016

Det fremgår af sagsfremstillingen, at der er tale om at ombygge ejendommen Pihls Allé 32 i Klemensker til 20 boliger for enlige flygtninge. Der er rettelig tale om 12 boliger.

Supplerende sagsfremstilling til ØPU 15.11.2016

Boliger til flygtninge

Administrationen har siden starten af 2015, hvor antallet af flygtninge begyndte at stige markant, haft en voksende opgave med at finde egnede boliger. Med egnede menes, at der primært har været tale om enlige flygtninge, som jf. lovgivningen max må betale kr. 2.153 i husleje incl. forbrugsudgifter.

Denne screening har inkluderet afsøgning af muligheder for at:

- benytte almennyttige boliger, hvor alle et-værelseslejligheder er udlejet, men hvor det blev undersøgt om 4- og 5-værelseslejligheder kunne anvendes til flere flygtninge, hvilket viste sig ikke at være muligt af juridiske årsager.
- Anvende private lejemål (hvilket har dækket et betragteligt antal af de nuværende lejemål).
- Anvende kommunale ejendomme som stod på salgslisten. I denne forbindelse blev de relevante ejendomme besigtiget og vurderet i forhold til egnethed (økonomi, placering, antal lejemål). En række ejendomme blev fundet egnede, se opgørelse herunder, mens en række ejendomme ikke blev fundet egnede fx ejendomme beliggende på Almindingsvej, Gudhjemsvej og Børnehaven Solen.

Fortsat mangle 40-50 lejemål i løbet af 2017

På trods af denne afdækning af mulige ejendomme, og de potentielle lejemål dette medfører i løbet af 2016/2017, vil der fortsat komme til at mangle 40-50 lejemål i løbet af 2017, som må forventes at skulle findes på det private boligmarked, da der ikke umiddelbart er oplagte kommunale ejendomme eller lejemål i de almene boligselskaber.

Administrationen vurderer, ud fra den nuværende erfaring, at det vil blive meget vanskeligt at finde disse lejemål til de angivne max. priser.

I værste fald kan manglende lejemål medføre behov for midlertidige indkvarteringer på vandrehjem, pensionater og hoteller, hvilket vil være væsentligt fordyrende for kommunen, som skal finansiere forskellen mellem den maksimale husleje og den faktiske husleje de pågældende steder.

Oversigt over kommende boliger til flygtninge:

Planlagt borgermøder ved indflytning:	
Marthas Minde – Rønne	5 værelser (Mangler blot malerarbejde)(Klar ca. 1/12)
Under planlægning	
Børnehaven i Nexø (Karlsvognen) - Havnegade, Nexø	5 værelser (klar ca 1/1-17)
Børnehaven i Nexø (Stjernehuset) - Damgade, Nexø	12 værelser (klar ca. 1/2- 17)
Under politisk behandling (Anlæg)	
Klemensker Tandpleje	12 værelser (Kan evt. være klar ca. 1/3-17)

Ovennævnte er igangsat som følge af følgende behandling/beslutning i kommunalbestyrelsen den 17. december 2015:

- Børnehaverne Marthas Minde, Stjernehuset og Karlsvognen reserveres til midlertidige boliger for flygtninge
- Fem ejendomme, som er godkendt til salg, tages af salgslisten foreløbigt (Gudhjemvej 9, Østerlars/Skoleparken 6 og 9, Aakirkeby/Almindingsvej 21, Østermarie/ Jakob Hansens Vej 1, Nexø)

Kommunalbestyrelsen bevilgede efterfølgende den 31. marts 2016 følgende beløb til istandsættelse:

Adresse	Personer	Udgift
Skoleparken 6, Aakirkeby	4	81.000
Skoleparken 9, Aakirkeby	3	99.000
Marthas Minde, Smedegårdsvej 34, Rønne	5	280.000
Damgade 10B, Nexø (tidl. Stjernehuset)	11	580.000
Havnegade 70, Nexø (tidl. Karlsvognen)	6	370.000
I alt	29	1.410.000

Punkt 15: Anlægsbevilling til salg af areal ved Sdr. Landevej i Nexø

Åbent punkt

15 Anlægsbevilling til salg af areal ved Sdr. Landevej i Nexø

05.05.00P15-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	31-10-2016	6	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	15	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Arealet ved Sdr. Landevej, der tidligere har været anvendt til busstation i Nexø, har været udbudt til salg. Det indkomne købstilbud er efterfølgende blevet accepteret af borgmester og kommunaldirektør, og der søges i den forbindelse om en anlægsbevilling til salg af arealet.

Indstilling og beslutning

Teknik- og økonomidirektøren indstiller,

a) at der gives en anlægsbevilling på netto -2.475.000 kr. til salg af nedlagt vejareal ved Sdr. Landevej i Nexø (del af matr. nr. 411a, del af matr. nr. 395a og del af litra "z", alle Nexø bygrunde),

b) at der afsættes rådighedsbeløb på netto -2.475.000 kr. finansieret af Teknik- og Miljøudvalgets pulje til salg af jord og bygninger, og

c) at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget, den 31. oktober 2016:

Indstillingen anbefales.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunen modtog i 2015 en henvendelse fra en dagligvarekæde om køb af et ubebygget vejareal ved Sdr. Landevej i Nexø, som på det tidspunkt blev anvendt til busstation.

Center for Teknik og Miljø vurderede, at arealet ikke længere var nødvendig for den nuværende busdrift, og at omkostningerne til etablering af en ny og mindre arealkrævende busholdeplads ville kunne afholdes af provenuet for salget af det nedlagte vejareal.

En sag om anlægsbevilling til etablering af ny busholdeplads i Nexø behandles i en særskilt sag på dagens møde.

På baggrund af henvendelsen besluttede kommunalbestyrelsen den 19. november 2015 at sætte det offentlige vejareal i Nexø til salg, med forbehold for at kommunalbestyrelsen senere traf beslutning om at nedlægge arealet som offentlig vej.

På samme møde behandlede kommunalbestyrelsen et særskilt dagsordenspunkt om nedlæggelse af det offentlige vejareal. Sagen blev sendt i høring, og Teknik- og Miljøudvalget blev bemyndiget til at træffe endelig beslutning om nedlæggelse af arealet som offentlig vej efter høringen, hvilket skete på udvalgets møde den 1. februar 2016.

Borgmesteren blev bemyndiget til at indgå endelig købsaftale vedrørende salget med en minimumskøbesum på 2.250.000 kr. plus moms, svarende til 2.812.500 kr. inkl. moms. Samtidig blev det besluttet, at sagen efterfølgende skulle forelægges til politisk behandling med henblik på bevillingsafgivelse.

Arealet har været udbudt til salg, og det indkomne købstilbud er blevet accepteret af borgmester og kommunaldirektør. Der søges nu om en anlægsbevilling til salg af arealet.

Økonomiske konsekvenser

Arealet, som er på ca. 1.790 m², blev udbudt til salg i offentligt udbud for en pris af 2.500.000 kr. med tillæg af moms, svarende til 3.125.000 kr. inkl. moms, idet der ifølge momsloven skal tillægges moms ved salg af ubebyggede grunde. Fristen for afgivelse af tilbud var den 9. december 2015.

Kommunen modtog et købstilbud fra Lidl Danmark A/S på 2.500.000 kr. med tillæg af moms, hvorefter accept af købstilbuddet blev underskrevet af borgmester og kommunaldirektør den 11. december 2015.

Der afsættes 25.000 kr. ekskl. moms til kommunens omkostninger til landinspektør vedrørende udstykning om matrikulering.

Salg af nedlagt vejareal i Nexø, ekskl. moms	-2.500.000 kr.
Omkostninger til udstykning - anslået	25.000 kr.
Nettoprovenu, ekskl. moms	-2.475.000 kr.

Der søges om en anlægsbevilling på -2.475.000 kr. til salg af arealet ved Sdr. Landevej i Nexø, idet nettoindtægten vil indgå i Teknik- og Miljøudvalgets pulje til salg af jord og bygninger

Såfremt sagen om anlægsbevilling til etablering af ny busholdeplads i Nexø, der behandles i en særskilt sag på dagens møde, bliver godkendt, vil puljen til salg af jord og bygninger netto blive tilført 968.500 kr., jf. nedenstående tabel:

Beløb i kroner, ekskl. moms	
Salg af areal	-2.475.000
Etablering af busholdeplads	1.506.500
Pulje til salg af jord og bygninger, netto	968.500

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen

Punkt 16: Anlægsbevilling til etablering af busholdeplads i Nexø

Bilag

Nexø busholdeplads - indretnings- og belæningsplan

Ny busholdeplads i Nexø

Overslag Nexø busholdeplads

Åbent punkt

16 Anlægsbevilling til etablering af busholdeplads i Nexø

05.05.06S00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	31-10-2016	7	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	16	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

I forbindelse med salg af et nedlagt offentligt vejareal på Sdr. Landevej i Nexø – herunder nedlæggelse af den eksisterende busstation – vil det være nødvendigt at etablere en ny busholdeplads.

En del af provenuet fra salget af arealet skal finansiere udgifterne til etablering af den nye busholdeplads.

Indstilling og beslutning

Teknik- og Økonomidirektøren indstiller,

a) at projektet godkendes,

b) at der gives en anlægsbevilling på 1.506.500 kr. til etablering af en ny busholdeplads på Toldbodvej i Nexø,

c) at der afsættes rådighedsbeløb på 1.506.500 kr. i 2016 finansieret af Teknik- og Miljøudvalgets pulje til salg af jord og bygninger,

d) at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget den 31. oktober 2016:

Indstillingen anbefales.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 19. november 2015, at nedlægge et vejareal ved Sdr. Landevej i Nexø med henblik på efterfølgende salg. Arealet indeholdt tidligere en busstation, men var væsentligt større end nødvendigt for at opretholde denne funktion. Sagen blev sendt i høring, og Teknik- og Miljøudvalget blev bemyndiget til at træffe endelig beslutning om nedlæggelse af arealet som offentlig vej efter høringen, hvilket skete på udvalgets møde den 1. februar 2016. Nedlæggelsen af vejarealet var forudsat i lokalplan 085 for et område i Nexø Bymidte.

Kommunalbestyrelsen besluttede i en særskilt sag på samme møde den 19. november 2015, at arealet skulle udbydes til salg. Endelig købsaftale blev underskrevet den 11. december 2015, og en sag om anlægsbevilling til salg af arealet behandles i en særskilt sag på dagens møde.

Den 6. juni 2016 godkendte Teknik- og Miljøudvalget, at Center for Teknik og Miljø igangsætter projektering af busholdepladsen på Toldbodvej, og at projektet forelægges Teknik- og Miljøudvalget til godkendelse, hvorefter der kan igangsættes en ansøgning om anlægsbevilling. Af denne sagsfremstilling fremgår det, at Teknik og Miljø anslår at udgifterne til indretning af en ny busholdeplads på Toldbodvej vil udgøre mellem 1.200.000 kr. og 1.500.000 kr. ekskl. moms, hvilket vil kunne finansieres af nettoprovenuet fra salg af arealet.

Teknik og Miljø har nu i samarbejde med Ejendomme og Drift udarbejdet et projekt til godkendelse i Teknik- og Miljøudvalget. Anlægsudgifterne er jr. vedlagte bilag beregnet til ca. 1,5 mio. kr. ekskl. moms.

Projektbeskrivelse

Busholdepladsen indrettes med kørebane i brostensbelægning, med røde brosten på bus-parkeringsplader, og med grå brosten på kørebane. Fortove indrettes som de øvrige i Nexøs torvemidte med granitbelægninger med borduresten.

På busholdepladsens vestlige side bliver der etableret en 2 meter bred parkeringsbane for 4 – 6 personvogne i samme længde som busholdepladsen.

Der opstilles passagerskur på det nye fortov mellem busholdepladsen og de eksisterende parkeringspladser på arealet.

Buschaufførerne sikres adgang til toiletter via et af de eksisterende underjordiske toiletter ved busholdepladsen. Udgifterne til drift af toiletter afholdes af BAT.

Økonomiske konsekvenser

Der søges om en anlægsbevilling på 1.506.500 kr. til etablering af busholdeplads på Toldbodvej i Nexø, finansieret af nettoprovenuet ved salg af arealet, som indgik i puljen til salg af jord og bygninger.

Anlægsudgifterne er nærmere specificeret i vedlagte bilag og fordeler sig overordnet således:

Beløb i kroner, ekskl. moms	
Byggeplads	60.000
Nedtagning af lysmaster m.v.	28.200
Udgravning og bortskaffelse	455.471
Grus og brosten	471.000
Fortov og kantsten	216.000
Rørlægning og brønd	38.800
Buskur	100.000
Uforudsete (10 %)	136.947
i alt	1.506.418

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 17: Anlægsbevilling til nyt tag på Hovedvagten i Rønne

Åbent punkt

17 Anlægsbevilling til nyt tag på Hovedvagten i Rønne

82.07.00G01-0057

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	31-10-2016	9	
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	17	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Tegltaget på Hovedvagten, Søndergade 12 i Rønne er utæt på grund af forvitrede teglsten, hvorfor der søges om en anlægsbevilling til udskiftning af tegltaget.

Indstilling og beslutning

Teknik- og økonomidirektøren indstiller,

a) at der gives en anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på 375.000 kr. til et nyt tegltag på Hovedvagten i Rønne,

b) at udgiften på 375.000 kr. finansieres af driftsbudgettet under bevilling 55 Ejendomme og service, vedligeholdelsespuljen vedrørende andre faste ejendomme, og

c) at anlægsbevillingen gives til Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget.

Teknik- og Miljøudvalget den 31. oktober 2016:

Indstillingen anbefales.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Hovedvagten, Søndergade 12 i Rønne, blev opført som vagt- og arresthus i 1743, og frem til 1867 holdt soldaterne vagt ved bygningen. Der var dengang et skilderhus ved siden af bygningen.

Bygningen blev opført af materialer fra Hammershus, og var i mange år den eneste grundmurede bygning i Rønne.

I 1940 købte Rønne Kommune Hovedvagten til nedrivning, men bygningen fik lov til at blive, mod at man åbnede det østre fag, så fortovet kunne føres igennem bygningen.

Bygningen er i dag fredet, og fremstår flot med det røde dominerende tag, de rødkalkede facader, hvide vinduer og den sorttjærede fodmur.

Taget er dog utæt på grund af forvitrede teglsten, hvorfor der søges om en anlægsbevilling til udskiftning af tegltaget. Arbejdet skal udføres i samarbejde med Kulturstyrelsen.

Prisen på udskiftningen er baseret på et overslag.

Økonomiske konsekvenser

Der søges en anlægsbevilling på 375.000 kr. til udskiftning af tegltaget på Hovedvagten i Rønne, finansieret af driftsbudgettet under bevilling 55 Ejendomme og service, vedligeholdelsespuljen vedrørende andre faste ejendomme.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen.

Punkt 18: Ansættelse af kommunaldirektør

Åbent punkt

18 Ansættelse af kommunaldirektør

81.02.00G01-0954

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	18	

Hvem beslutter

Økonomi- og Erhvervsudvalget beslutter.

Resumé

I forbindelse med kommunaldirektør Laila Kildesgaards fratrædelse har sekretariatet udarbejdet et beslutningsgrundlag for valg af proces i forbindelse med besættelse af stillingen som kommunaldirektør.

Indstilling og beslutning

Borgmesteren indstiller,

- a) at der nedsættes et ansættelsesudvalg bestående af borgmesteren og derudover 2 repræsentanter fra valggruppe 1 samt 2 repræsentanter fra valggruppe 2, 2 ledelsesrepræsentanter samt 2 medarbejderrepræsentanter udvalgt af HovedMED,
- b) at der anvendes ekstern konsulent i forbindelse med hele ansættelsesprocessen
- c) at procesplanen drøftes.

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Punkt a) og b) godkendt.

Procesplanen tilpasses tilbud fra ekstern konsulent.

Sagsfremstilling

Ved besættelse af stillingen er der en række overvejelser, som skal foretages.

Der skal sammensættes et ansættelsesudvalg. Kommunaldirektøren har interesser på alle områder og niveauer i Bornholms Regionskommune. Det er dog naturligt at lade de nærmeste interesser få en betydelig repræsentation i ansættelsesudvalget.

Det foreslås derfor at nedsætte et ansættelsesudvalg på 9 personer, bestående af borgmesteren og derudover 2 repræsentanter fra valggruppe 1 samt 2 repræsentanter fra valggruppe 2. Dertil 2 ledelsesrepræsentanter som udpeges af chefgruppen og 2 medarbejderrepræsentanter som udpeges af HovedMED.

Det skal vurderes om ansættelsen skal være en intern eller ekstern proces.

De umiddelbare fordele ved en intern proces er prisen og HR i Sekretariatets indgående kendskab til lokale forhold. Dette kan være med til at sikre et godt match mellem de specifikke krav fra BRK og ansøgerens kompetencer. Ulempen er, at Sekretariatet ikke har erfaring med rekruttering af topledere.

De umiddelbare fordele ved en ekstern proces er konsulentfirmaets erfaring, netværk og generelle indsigt i krav ved besættelse af toplederstillinger, samt en mulighed for en mere objektiv vurdering af et match mellem krav fra BRK og ansøgerens kompetencer.

I forbindelse med valg af konsulentfirma indhentes der forslag samt pristilbud.

Valg af tilbudsgiver behandles i lukket dagsordenspunkt på Økonomi- og Planudvalgets møde dd.

Den optimale procesplan for ansættelsen af en ny kommunaldirektør vil være:

Nedsættelse af ansættelsesudvalg	17. november
Godkendelse af stillingsopslag	21. november
Annoncering med ansøgningsfrist	Ultimo december
1. samtale samt test	Uge 1
2. samtale	Uge 2
Økonomi- og Planudvalget behandler ansættelsesudvalgets indstilling	18. januar
Kommunalbestyrelsen godkender ansættelse	26. januar
Ansættelse pr.	1. marts

Økonomiske konsekvenser

Kendes først når aftalen med ekstern konsulent er indgået. Udgiften finansieres af konsulentkontoen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 19: Orientering fra formanden

Åbent møde

19 Orientering fra formanden

00.01.00G00-0040

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Økonomi- og Planudvalget	15-11-2016	19	

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Formanden orienterede om, at Trafikkontaktrådet tager på tur til Mols.

Punkt 20: Eventuell

Åbent punkt

20 Eventuelt

00.01.00G00-0040

Behandling

Økonomi- og Planudvalget

Mødedato

15-11-2016

Åbent punkt

20

Lukket punkt

Økonomi- og Planudvalget den 15. november 2016:

Intet.

Punkt 101: Lukket

Punkt 102: Lukket

Punkt 103: Lukket